

กานพลู

(*Syzygium aromaticum* (L.) Merr. & L.M.Perry, Myrtaceae)

ชื่อสามัญ Colve, Clove bud

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นต้นไม้ใหญ่สูง 5-10 เมตร ใบเดี่ยวยาว 7-12 ซม. ใบอ่อนมีสีแดง ก้านสีเทา หรือน้ำตาลอ่อน ดอกมีกลีบเลี้ยง 4 แฉก แหล่งกำเนิดประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาดากาสการ์ กานพลู (Clove) มาจากภาษาฝรั่งเศส Clou แปลว่า เล็บ (Nail) ในประเทศจีน ใช้กานพลูเพื่อระงับกลิ่นปาก

ทำให้ลมหายใจสดชื่น มาตั้งแต่ 220-230 ปีก่อนคริสตกาล ส่วนในยุโรปมีการจำหน่ายน้ำมันกานพลูตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 13 โดยมีเมืองเวนิซ ประเทศอิตาลี เป็นศูนย์กลางการจำหน่าย

การสกัด

กลั่นโดยใช้น้ำ หรือไอน้ำจากเปลือกต้น ดอกตูม ดอก ใบ เปรียบเทียบวิธีการสกัดทั้งสองแบบ พบว่า *การกลั่นโดยใช้น้ำ* จะเกิดกระบวนการไฮโดรไลซิส (Hydrolysis) คือ ทำให้สาร acetyl eugenol เปลี่ยนไปเป็น eugenol ได้มากกว่า *กลั่นโดยใช้ไอน้ำ* ซึ่งมีผลทำให้องค์ประกอบทางเคมีแตกต่างกันในทางสุดันธบำบัด น้ำมันกานพลูจะหมายถึงน้ำมันจากดอกตูมเท่านั้น สกัดได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 10-20 แต่ถ้ามีน้ำมันจากใบ หรือเปลือกต้นกานพลูปนอยู่จะถือว่าเป็นน้ำมันที่ปลอมปน

การบูร (*Cinnamomum camphora* (L.) J.Presl, Lauraceae)

การบูร Camphor, สารระเหย

มีถิ่นกำเนิดในจีน อินเดีย มาเลเซีย อินโดนีเซีย อินเดียนี ปัจจุบันปลูกในยุโรป ตอนใต้ มาดากาสการ์ และสหรัฐอเมริกา

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเนื้อไม้ ราก และกิ่ง ได้เป็น crude camphor ที่เป็นของแข็ง จากนั้นนำมาสกัดแยกผลึกออก จึงได้เป็นน้ำมันการบูร ซึ่งมีทั้งหมด 3 เกรด ตามลำดับส่วน ดังนี้

- White camphor ประกอบด้วย cineole และ monoterpenes เป็นส่วนใหญ่ และเป็นส่วนที่นำมาใช้ในทางสาคัญบำบัด
- Brown camphor ประกอบด้วย safrole (80%) และ terpineol
- Blue camphor ประกอบด้วย sesquiterpenes เป็นหลัก

การบูร (camphor) สารระเหย

	White	Brown	Blue	Yellow
Specific gravity	0.870-0.880	1.000-1.035	<1.000	0.97-0.99
Refractive index	1.4663	1.5150	1.5050	1.5010
Optical rotation	+15° to +20°	0° to +12° 10'	ng	+1° to +5°
Boiling range	160-185	210-250	220-300	215-235
Camphor content (%)	<2.5	<3.0	<2.5	ng
Safrole content (%)	ng	50-60	ng	20
Cineole content (%)	20-25	ng	ng	ng

องค์ประกอบทางเคมี

Camphor (51.5%), safrole (13.4%), 1,8-cineole
limonene (2.71%), camphene (1.64%), linalool
Brown camphor safrole
safrole 20% camphor 15-30%

White camphor -

White camphor -
 safrole
 camphor

ข้อบ่งใช้

-
 safrole
 - safrole
 -
 -

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

White camphor
 yellow camphor

กำขานไทย

(*Styrax tonkinensis* (Piewe) Craib, Styracaceae.)

ชื่อวิทยาศาสตร์ Siam Benzoin

ชื่อสามัญ Benzoin Siam

ชื่อท้องถิ่น กะขาน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Styrax tonkinensis*

ชื่อวงศ์ Styracaceae

ชื่อสามัญ Benzoin Siam

ชื่อท้องถิ่น กะขาน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Styrax tonkinensis*

ชื่อวงศ์ Styracaceae

ลักษณะ

เป็นยางไม้ที่แห้งแล้ว มีลักษณะเป็นก้อนสีน้ำตาลอ่อน

- Benzoin absolute มีกลิ่น absolute benzoin

- Benzoin absolute (resin) มีกลิ่นหอมอ่อนๆ

- Benzoin tincture มีกลิ่นหอมอ่อนๆ 20 เท่า

มีกลิ่นหอมอ่อนๆ มีกลิ่นหอมอ่อนๆ

ประโยชน์

ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่

ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่

benzoate (60-70%)

การนำไปใช้

ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่

ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่

ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่

ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่ ใช้ทำสบู่

- **Table 2** **Comparison of rose concrete (Solvent**
rose concrete 0.2 **rose concrete**
rose absolute **67**

Table 2

	Bulgarian (standard)	USA (standard)
Specific gravity (30°C)	0.848-0.861	0.8450.865
Refractive index (°C)	1.4530-1.4640	1.457-1.463 (30)
Optical rotation (25°C)	-2.2° - -4.6°	-1° - -4°
acid number	0.92-3.75	0.5-3.0
Ester number	7.3-17.1	Ng
Acid number	202.6-244.6	Ng
Saponification number	8.0-21.0	10.0-17.0
Solidifying point (°C)	16-24	18-37
Total geraniol (%)	65-79	65-75
Stearoptene (%)	15-25	Ng

Ng – not given

Table 3

rose otto	rose otto	rose otto
Ethanol	1.43%	5.14%
Linalool	2.13%	0.54%
Cis-rose oxide and	0.43%	0.33%
Citronellol	33.40%	45.04%
Nerol	5.90%	3.60%
Geraniol and neral	18.47%	11.87%
Geranyl acetate	1.60%	1.23%

สารสกัดจากดอกกุหลาบ (Rose Otto)

สารสกัดจากดอกกุหลาบ	ปริมาณ (%)	ปริมาณ (%)
rose otto		
Ethanol	0.38%	Ni
Linalool	0.01%	0.28%
Phenylethyl alcohol		
+ decanal +	74.06%	72.28%
Citronellol	8.77%	-
Nerol	2.52%	-
Geraniol and neral	5.18%	4.1%
Trans-trans-	1.30%	0.20%

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายเครียด ลดการอักเสบ แก้ไข้โรคลุ่ เชื้อแบคทีเรีย ไวรัส คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) เพิ่มความรู้สึกทางเพศ (aphrodisiac) ฝาดสมาน รักษาแผล ทำให้แผลหายเร็ว บำรุงตับ ช่วยระบาย ขับระดู (emmenagogue) ทำให้นอนหลับ ระวังประสาท บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

สารสกัดจากดอกกุหลาบ - ช่วยสงบ ระวังประสาท ทำให้นอนลดอาการใจสั่น กระวนกระวายใจ ลดความเครียด วิดกกังวล ลดความโศกเศร้า ลดความกลัว สร้างความรู้สึกเป็นมิตร ทำให้รู้สึกเป็นสุข เนื่องจากในทางสมุนไพรศาสตร์เชื่อว่าน้ำมันกุหลาบเป็นน้ำมันที่มีประสิทธิภาพดีที่สุดในการบำบัดทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ

สารสกัดจากดอกกุหลาบ - ช่วยรักษาอาการติดเชื้ของระบบสืบพันธุ์ (bacterial infection of the uterus) ลดอาการปวดประจำเดือน แก้ปวดท้อง ปรับสมดุลฮอร์โมน ใช้ได้ดีกับผู้ที่ม่ประจำเดือนมานานกว่าปกติ

สารสกัดจากดอกกุหลาบ - มีสรรพคุณให้ความชุ่มชื้น ทำให้ผิวนุ่ม ช่วยแก้ไข้โรคลุ่ สามารถใช้ได้กับทุกสภาพผิว โดยเฉพาะผิวแห้ง ผิวผู้สูงอายุ ลดการอักเสบ เสริมสร้างความแข็งแรงให้กับเส้นเลือดฝอย ใช้กับผู้ที่ม่ปัญหาเส้นเลือดฝอยเปราะ แตงง่าย

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

rose otto rose absolute

เกรทฟรุท

(Citrus paradise Macf., Rutaceae)

Grapefruit

10

Limonene 90%, citronellal, paradisiol, neral,

(Lemon oil)

ดาโมมาขล (เยอรมัน) (Matricaria recutita L., Compositae)

ชื่อสามัญ German chamomile, blue
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

พืชล้มลุก มีกลิ่นหอม ลำต้นมีกิ่งก้านสาขา
มากเหมือนขนนก ดอกเล็กสีครีมคล้าย
ดอกเดซี่ มีถิ่นกำเนิดในแถบทวีปยุโรป
ตั้งแต่ตอนกลางถึงตอนเหนือ เช่น ฮังการี
ยูโกสลาเวีย บัลแกเรีย รัสเซีย เยอรมันนี
เบลเยียม สเปน ยังพบได้ในอเมริกาเหนือ
เอเชียตะวันตก แอฟริกาเหนือ อียิปต์

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากกลีบดอก จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.2-0.4 น้ำมัน
ที่ได้มีสีน้ำเงิน หรือสีฟ้าเข้ม คล้ายสีน้ำหมึก กลิ่นหอมหวาน

องค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันหอมระเหย

Chamazulene (2.16-35.69%), alpha-bisabolol (1.72-67.25%),
bisabolol oxide (55.08%), bisabolone oxide A (63.85%), famesene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหยของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ลดอาการแพ้ (antiallergy) ลดอึดเสบ คลายกล้ามเนื้อเรียบ
(antispasmodic) ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ขับลม เพิ่มการหลั่งน้ำดี ขับระดู
(emmenagogue) บำรุงตับ ทำให้นอนหลับ สมานแผล ลดรอยแผลเป็น

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ลดอาการปวดเกร็งของลำไส้ อาหารไม่ย่อย ไม่สบาย
ท้อง กระตุ้นการทำงานของตับ ภาวะเป็สสาวะ ใช้ได้ดีกับผู้ที่เบื่ออาหาร
ลดการหลังกรด และรักษาแผลในกระเพาะอาหาร

ระบบภูมิคุ้มกัน - ต่อต้านเชื้อแบคทีเรีย สมานแผล รักษาแผล ฝี หนอง
ปริมาณ sesquiterpene lactones ที่มีอยู่ คือ ส่วนสำคัญในการเสริมสร้าง
ภูมิคุ้มกัน และต่อต้านมะเร็ง หากรับประทาน

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - bisabolol มีสรรพคุณช่วยลดอาการอักเสบของข้อได้ดีในหนูทดลอง จึงสามารถผสมเป็นน้ำมันนวดลดอาการกล้ามเนื้ออักเสบ ปวดข้อ ข้ออักเสบ รูมาตอยด์ เส้นเอ็นอักเสบ ฟกช้ำ บวม

ระบบสืบพันธุ์ - ลดอาการปวดประจำเดือน ปรับสมดุลของประจำเดือน ในผู้ที่ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ

ระบบทางเดินปัสสาวะ - รักษาอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบ (Cystitis) โดยการแช่อบ บรรเทาอาการปวดท้องน้อยโดยวิธีนวด หรือประคบบริเวณที่เป็น

ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยทำให้สงบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเล็กที่ซน หรือ Hyperactive ช่วยให้นอนหลับ ผ่อนคลาย คลายเครียด ลดอาการปวดศีรษะ ป้องกันการชัก

การบำรุงผิวพรรณ - chamazulene ซึ่งเป็นสารที่ทำให้น้ำมันมีสีฟ้า นั้นมีสรรพคุณช่วยลดการอักเสบได้ดีมาก จึงใช้สำหรับลดการอักเสบต่าง ๆ ของผิว ลดอาการแพ้ ผื่นคัน ลดการขยายตัวของหลอดเลือด ดังนั้นจะช่วยลดอาการร้อนแดงได้ดี ช่วยให้ความชุ่มชื้นกับผิว จึงเหมาะกับผิวแห้ง แดง คัน และผิวแพ้ง่าย

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคืองถือเป็นน้ำมันที่มีความอ่อนโยนที่สุดตัวหนึ่ง สามารถใช้ในเด็กเล็กได้

XXXXXXXXXX

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากกรกจันทร์ (mace) จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 5-15

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Alpha-pinene (18-26.5%), beta-pinene (9.7-17.7%), sabinene (15.4-36.3%), myrcene (2.2-3.7%), limonene (2.7-3.6%), (3.3-13.5%)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

แก้ปวด ปวดข้อรูมาตอยด์ ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม ช่วยย่อยอาหาร ขับระดู (emmenagogue) บำรุงร่างกาย (tonic)

XXXXXXXXàXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX - กระตุ้นการทำงานของกระเพาะอาหาร ช่วยขับลม ลดอาการจุก แน่น คลื่นไส้ อาเจียน และท้องเสีย

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXàXXXXXXXXXXXX - ผสมกับน้ำมันในขวดช่วยลดปวด ปวดข้อรูมาตอยด์ ข้ออักเสบ

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX - กระตุ้นประสาท คลายความอ่อนล้า

XXXXXXXXàXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ไม่ควรใช้ขนาดสูงเพราะอาจทำให้เกิดอาการคลื่นไส้ อาเจียน คาดว่ามีสาเหตุมาจาก Myristicin ที่มีอยู่มากในองค์ประกอบของน้ำมันหอมระเหย

ไม้จันทน์หอม (Santalum album L., Santalaceae)

ชื่อสามัญ Sandalwood

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ 9 เมตร ต้นอ่อนมีสีขาว แต่เมื่อแก่มีสีเหลืองอมส้ม ดอกสีชมพูขนาดเล็ก มีถิ่นกำเนิดในเอเชีย แอฟริกา อินเดีย ศรีลังกา อินโดนีเซีย ใต้หวัน โดยมีอินเดียเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญ

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำ หรือกลั่นโดยใช้หมัก จากแก่น หรือเนื้อไม้ จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 4.5

คุณสมบัติของน้ำมันจันทน์หอมที่สกัดได้

	สหรัฐอเมริกา	อินเดีย	อังกฤษ
Specific gravity (°C)	0.969-0.975	0.962-0.976	0.971-0.983
Refractive index	(25)	(30)	(20)
Optical rotation	1.505-1.508	1.499-1.506	1.505-1.510
Ester content (%santalyl acetate)	(20)	(30)	(20)
	-15° to 19° 20'	-15° to -20°	-16° to -20°
Total alcohol (% santalol)	1.6-5.4	Min 2.0	Min 2.0
Solubility (v/v 70% alcohol)	90.3-97.4	Min 90	Min 90
	3.5-5.0	ng	1-5

Ng = not given

องค์ประกอบทางเคมี

	อายุต้นจันทน์หอม	
องค์ประกอบน้ำมันหอมระเหย	10 (ปี)	30 (ปี)
Santalol	75.6 %	89.2 %
Santyl acetate	5.4 %	3.5 %
santalenes	4.9 %	2.3 %

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดการอักเสบ ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ฝาดสมาน
 ขับลม บรรเทาอาการระคายเคือง ขับปัสสาวะ แก้ไอ ทำให้อ่อนหลับ บำรุง
 ร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบไหลเวียนน้ำเหลือง - เหมาะสำหรับผู้ที่มียูหากลการอุดตันของเส้นเลือด
 ดำ หรือระบบน้ำเหลือง เช่น เส้นเลือดอุดตัน ต่อม้ำเหลืองบวม หรืออักเสบ

ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยผ่อนคลาย คลายเครียด ลดอาการปวด
 ศีรษะ นอนไม่หลับ

ระบบทางเดินหายใจ - รักษาอาการติดเชื้อ หรือระคายเคืองของทางเดิน
 หายใจ เหมาะสำหรับผู้มีอาการหวัด ทางเดินหายใจอักเสบเรื้อรัง ไอแห้ง ช่วย
 ละลายเสมหะ

ระบบทางเดินปัสสาวะ - สมัยก่อนมีการใช้น้ำมันจันทน์หอมรักษาอาการ
 ติดเชื้อระบบสืบพันธุ์ เช่น กระเพาะปัสสาวะอักเสบ หนองใน เนื่องจากน้ำมัน
 มีคุณสมบัติช่วยฝาดสมาน ต้านเชื้อแบคทีเรีย

ระบบประสาทและอารมณ์ - ลดอาการซึมเศร้า นอนไม่หลับ ตึงเครียด

การบำรุงผิวพรรณ - น้ำมันจันทน์หอมมีคุณสมบัติทำให้เย็น (cooling effect)
 ให้ความชุ่มชื้น จึงเหมาะกับสภาพผิวที่ขาดความชุ่มชื้น ผิวแห้ง ผิวหนังอักเสบ
 หรือโรคสะเก็ดเงิน (psoriasis) ช่วยลดสิวและลดความมัน

อื่น ๆ - บรรเทาอาการคลื่นไส้ อาเจียน แก้อ่อนเพลีย สามารถใช้เป็นตัวตั้งกลิ่น
 ในการผลิตน้ำหอม สบู่ และเครื่องสำอาง

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

จำปี

(*Michelia alba* DC., Magnoliaceae)

ชื่อสามัญ white chempaka

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นต้นไม้ใหญ่ สูงประมาณ 15-25
ใบใหญ่เรียวยาว กิ่งก้านเปราะง่าย ดอก
เดี่ยว สีขาวนวล เรียงยาวซ้อนกัน 8-10
กลีบ มีกลิ่นหอม เมื่อยังไม่บาน รูปร่าง
เหมือนกระสวย ถิ่นกำเนิดในประเทศ
อินโดนีเซีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากดอก จะได้น้ำมัน
หอมระเหยร้อยละ 0.7

คุณสมบัติของน้ำมันจำปี (concrete and absolute) ที่สกัดได้

Specific Gravity at 15°C	0.946
Refractive Index at 20°C	1.4895
Acid Number	6.2
Ester Number	70.1
Carbonyl Number (Cold Method)	42.3
Carbonyl Number (With Heating)	65

องค์ประกอบทางเคมีที่สำคัญ

Phenylethyl alcohol, linalool, methyl eugenol, alkaloid, phenol, limonene, geranyl acetate, isoeugenol, farnesol, linalyl acetate, caryophyllene, borneol.

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ใช้ใบแห้งต้มน้ำกิน แก้หลอดลมอักเสบ ต่อมลูกหมากอักเสบ ขับระดูขาว แก้ปัญหา
ระบบประสาท ดอกใช้แต่งกลิ่นเครื่องสำอาง ดอกแห้งใช้ปรุงยาหอม บำรุงหัวใจ บำรุงประสาท
บำรุงเลือด แก้อาการวิงเวียน ท้องเดิน เปลือกต้นใช้ลดไข้

ข้อมูลด้านความปลอดภัย ไม่มีข้อมูล

จูนิเปอร์

(*Juniperus communis* L., Cupressaceae)

ชื่อสามัญ Juniper berry

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

ไม้พุ่มขนาดเล็ก สูงประมาณ 12 เมตร ใบเป็นรูปเข็ม ดอกสีเหลืองอมเขียว พบได้ทั่วโลก แต่น้ำมันหอมระเหยคุณภาพดีมักจะมาจากอิตาลี ออสเตรีย สาธารณรัฐเชก ฮังการี โครเอเชีย เซอร์เบีย และฝรั่งเศส

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากผลสุก จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.2-2

คุณสมบัติของน้ำมันจูนิเปอร์ (Juniper berry oil) ที่สกัดได้

Specific gravity (25 °C)	8.454-0.879
Refractive index (20 °C)	1.4740-1.4840
Optical rotation (25 °C)	-15 to + 10

องค์ประกอบทางเคมี

Alpha - pinene (33.7%), sabinene (27.6%), myrcene (5.5%), p-cymene (5.5%), terpinen-4-ol (4%), alpha-terpinene (1.9%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค แก้ปวดข้อรูมาตอยด์ คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ฝาดสมาน ขับลม ทำให้ผิวหนังร้อนแดง (rubefacient) ขับลม ช่วยย่อยอาหาร ขับสารพิษ บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์ขับสารพิษ - ช่วยขับปัสสาวะ ลดการอุดตัน อุณหภูมิของต่อมเหงื่อ ขับสารพิษออกจากร่างกาย ขับกรดยูริก ลดเซลล์ไลต์

ระบบประสาทและอารมณ์ - เหมาะกับผู้ที่มีอ่อนล้า อ่อนแรง ช่วยคลายเครียด
ระบบทางเดินปัสสาวะ - รักษาอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบ นิ่วในกระเพาะ
ปัสสาวะ

การบำรุงผิวพรรณ - รักษาอาการผิวหนังอักเสบ ผื่นแพ้ ผื่นคัน ลิวอักเสบ
สะเก็ดเงิน ช่วยลดอาการขวมและอักเสบได้ดี

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์และผู้ที่เป็นโรคไต (Kidney disease)

เจอร์ราเนียม

(*Pelargonium graveolens* L'Her. Ex Ait., Geraniaceae)

ชื่อสามัญ Geranium , Rose geranium

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้พุ่ม สูงได้ถึง 1 เมตร ดอกสีขาวชมพู
ทั้งต้นมีกลิ่นหอม พบได้ในประเทศแถบ
แอฟริกาใต้ จีน ยุโรป อียิปต์ เจอเรเนียม
(Geranium) มาจากภาษากรีก Geranos
หมายถึง crane หรือเครนสำหรับยกของ
เนื่องจากผลที่มีรูปร่างยาว พบครั้งแรก
ในประเทศแอฟริกาใต้ และถูกส่งไปยัง
ยุโรปครั้งแรก คือประเทศอังกฤษ ในปี ค.ศ.
1632 จากนั้นมีการขยายพันธุ์และทำเป็น
พันธุ์ลูกผสมแพร่กระจายไปทั่วโลก ปัจจุบัน
เจอร์เนียมถูกนำไปใช้มากในอุตสาหกรรม
เครื่องสำอาง

การสกัด

กลั่นด้วยไอน้ำจากใบ ดอก ก้านดอก จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.1-0.2

คุณสมบัติของน้ำมันเจอเรเนียม (Geranium oil) จำแนกตามแหล่งกำเนิดของพืช

	India	Reunion	Algeria	Egypt	Reunion
Specific gravity (°C)	0.844-0.896 (30)	0.879-0.891 (30)	0.885-0.903 (15)	0.885-0.905 (15)	0.888-0.897 (15)
Optical rotation	-7° to -11°	-11° to -13°	-6° to -14°	-6° to -14°	-7° to -13°
Refractive index(°C)	1.4644-1.4739 (30)	1.458-1.464 (20)	1.463-1.472 (20)	1.463-1.473 (20)	1.4617-1.4660 (20)
Acid value	<10	<6	<7	<7	<7
Ester value	50-76	65-75	55-75	45-65	50-78
Solubility (v/v 70% alcohol)	1:3	1:2	1:2	1:2	1:1.7 – 2.0

Source : Abstracted from published sources; Reunion. aOfficial specification

องค์ประกอบทางเคมี

Citronellol (20-40%), Geraniol (6-18%), Linalool (3-12%), Iso-menthone (5-7%), Menthone, Phellandrene, Sabinene, Limonene.

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายเครียด ฆ่าเชื้อโรค กระตุ้นรูขุมขน ขับปัสสาวะ ระวังกลิ่นกาย เพิ่มการไหลเวียนโลหิต ส่งเสริมการสร้างเซลล์ผิวหนัง (cytophylactic) สมานแผล

ข้อบ่งใช้

การขับสารพิษ - กระตุ้นการทำงานของระบบน้ำเหลือง เหมาะสำหรับอาการบวม น้ำ เซลลูไลท์ ขับปัสสาวะ

ระบบประสาท - คลายเครียด ลดอาการกระวนกระวาย ลดอาการปวดศีรษะ วิตกกังวล ทำให้ผ่อนคลาย

ระบบสืบพันธุ์ - ควบคุมและปรับสมดุลฮอร์โมนจากต่อมหมวกไต ลดอาการวัยทอง หรืออาการก่อนมีประจำเดือน (Premenstrual syndrome)

ระบบผิวหนังและการดูแลผิวพรรณ - ลดสิว ปรับสมดุลการสร้างน้ำมันในผิวหนัง ใช้ได้กับผิวแห้ง ผิวมัน หรือผิวผสม โล่แมลง ลดอาการอักเสบของผิว เช่น อาการผิวหนังอักเสบ โรคสะเก็ดเงิน แผลอักเสบต่าง ๆ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ในรายที่แพ้อาจก่อให้เกิดการระคายเคืองได้

ชะมดตัน

(*Abelmoschus moschatus* Medik. var. *moschatus*, Malvaceae)

ชื่อสามัญ Ambrette , muskseed

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 1.5 เมตร ดอกเหลือง ผลเป็นแคปซูล 5 เหลี่ยม คล้ายมะเฟือง มีเมล็ดเป็นรูปไต สีน้ำตาลอมเทา มีกลิ่นหอมเหมือนชะมด (Musky odor) พบได้ในแถบอเมริกาใต้ อินโดนีเซีย อินเดีย แอฟริกา อียิปต์ จีน ภูฏาน กัว

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเมล็ด จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.3-0.5 น้ำมันที่ได้มีสีแดงเหลืองผสมได้ดีกับน้ำมันกุหลาบ ดอกส้ม จันทน์หอม คลาริเสจ ไชเปรส

องค์ประกอบของน้ำมันหอมระเหย

Ambrettolide, ambrettolic acid, decyl acetate, dodecyl acetate, 5-dodecyl acetate, 5-tetradecyl acetate, alpha-macrocyclic lactone, farnesol

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) กระตุ้นความรู้สึกทางเพศ (aphrodisiac) ขับลม ช่วยย่อยอาหาร ระบายประสาท

ข้อบ่งใช้

ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยคลายเครียด ลดอาการวิตกกังวล ซึมเศร้า หรืออาการต่าง ๆ ที่มีสาเหตุจากความเครียด

อื่น ๆ - ช่วยกระตุ้นการทำงานของต่อมหมวกไต ใช้แต่งกลิ่นอาหารและเครื่องดื่ม ลดอาการปวดเกร็งของกล้ามเนื้อ (antispasmodic)

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ซีดาร์วูด

(*Juniperus virginiana* L., Cupressaceae)

ชื่อสามัญ

Cedarwood, red cedar

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นต้นไม้ยืนต้น ขนาดเล็ก สูงประมาณ 7 เมตร ปลูกในแถบรัฐเวอร์จิเนีย ไปจนถึงรัฐแคลิฟอร์เนีย รัฐเท็กซัส รัฐเทนเนสซี รัฐแคนดักก็ตอนกลาง และตอนเหนือรัฐอลาบามา ประเทศสหรัฐอเมริกา เม็กซิโก แอฟริกาเหนือ โมร็อกโค

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากแก่นไม้ หรือซีลี้อยจากการไล้ไม้ สกัดส่วนของน้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้ขึ้นกับอายุของต้นไม้ ถ้ามีอายุมากกว่า 25 ปี จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 3.5 แต่ถ้าอายุน้อยกว่านั้นจะได้น้ำมันหอมระเหยเพียงร้อยละ 1

คุณสมบัติน้ำมันหอมระเหยที่ได้

Specific gravity at 25°C	0.939-0.958
Refractive index at 20°C	1.5020-1.510
Optical rotation at 25°C	+22° to+45°C
Solubility at 25°C (in 95% alcohol)	1 : 0.50-5.0

องค์ประกอบทางเคมี

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	Virginia	Texas
Alpha-cedrene	20%	21.2%
Beta-cedrene	6.6%	4.9%
Thujopsene	18.9%	29%
Other sesquiterpenes	13.3%	15.5%
Cedrol	31.6%	25%
widdrol	4.8%	4.2%

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค ผาตสมาน ขจัดรังแค ขับปัสสาวะ ขับระดู (emmenagogue) แก้อิ
 ขับเสมหะ ฆ่าแมลง ทำให้อนหลับ

ข้อบ่งใช้

ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยให้สงบ ผ่อนคลาย ลดความวิตกกังวล
 ซึมเศร้า ทำให้อนหลับ ใช้ได้ผลดีสำหรับผู้ที่นอนไม่หลับเป็นครั้งคราว
 มากกว่าผู้ที่มีอาการนอนไม่หลับเรื้อรัง

ระบบทางเดินหายใจ - เหมาะสำหรับอาการไอ มีเสมหะ หลอดลมอักเสบ
 เรื้อรัง

ระบบทางเดินปัสสาวะ - รักษาการติดเชื้ของทางเดินปัสสาวะ กระเพาะ
 ปัสสาวะอักเสบ มีระดูขาวผิดปกติ

การบำรุงผิวพรรณ - จากฤทธิ์ผาตสมานและต้นเชื้อแบคทีเรียทำให้ซีดาร์วูด
 (cedarwood) ใช้ได้ดีกับผู้ที่มีปัญหาสิว ผิวมัน มีรังแค หนังศีรษะมัน

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ควรหลีกเลี่ยงการใช้ในสตรี
 มีครรภ์

ไซเปรส

(*Cupressus sempervirens* L., Cupressaceae)

ชื่อสามัญ Cypress

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

ต้นไม้ใหญ่สูงเพรียว ดอกเล็ก กลม มีผล
 เป็นรูป cone สีน้ำตาล มีถิ่นกำเนิดใน
 แถบเมดิเตอร์เรเนียนตะวันออก อาจพบ
 ได้ทางตอนใต้ของฝรั่งเศส อิตาลี คอร์ซิกา
 ชาร์ดิเนียร์ โปรตุเกส แต่น้ำมันหอม
 ระเหยที่สกัดได้ส่วนมากมาจากตอนใต้
 ของฝรั่งเศส

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบและกิ่งอ่อน จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 1-1.3

ส่วนประกอบทางเคมี

Pinene (20.4%), Camphene (3.6%), sabinene (2.8%), beta-pinene (2.9%), carene (21.5%), cedrol (5.35%), cymene, sabinol

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฝาดสมาน คลายกล้ามเนื้อเรียบ แก้ปวดท้อง ขับปัสสาวะ สมานแผล เพิ่มการบีบตัวของเส้นเลือด ขับลม

ข้อบ่งใช้

ระบบการไหลเวียนเลือด - เพิ่มการไหลเวียนเลือด ลดการอุดตัน ของเส้นเลือด เหมาะกับการรักษาเส้นเลือดอุดตัน บวม น้ำ ริดสีดวงทวาร

ระบบประสาทและอารมณ์ - ทำให้สงบ เยือกเย็น

ระบบทางเดินหายใจ - ลดอาการไอ หลอดลมอักเสบเฉียบพลันและเรื้อรัง

ระบบสืบพันธุ์ - ปรับสมดุลของประจำเดือน บรรเทาอาการปวดท้องประจำเดือน สามารถใช้กับสตรีวัยหมดประจำเดือน ช่วยลดอาการร้อนวูบวาบได้

การบำรุงผิวพรรณ - ฤทธิ์ฝาดสมาน กระชับรูขุมขน ด้านเชื้อแบคทีเรีย ลดสิว ใช้ได้ดีกับผิวมัน ช่วยลดเห็งือ ดับกลิ่น โดยเฉพาะกลิ่นเท้า

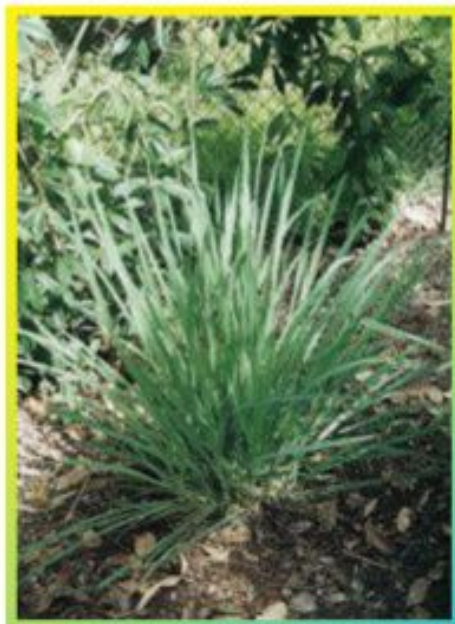
ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ตะไคร้

(*Cymbopogon citratus* Stapf, Gramineae)

ชื่อสามัญ

Lemongrass

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ล้มลุก สูงประมาณ 75-120 เซนติเมตร ใบแคบยาวเหมือนต้นหญ้า ทั้งต้น มีกลิ่นหอม ลำต้นสดเป็นเครื่องเทศ ดับกลิ่น พบได้ในอินเดีย ไทย เอเชียใต้ อเมริกากลาง บราซิล เวียดนาม ออสเตรเลีย

การสกัด

กลั่นด้วยไอน้ำจากต้นและใบ จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.35-0.40 แต่ถ้ากลั่นด้วยน้ำจากต้นและใบ จะได้ร้อยละ 0.35-0.40

คุณสมบัติของน้ำมันตะไคร้ (lemongrass oil)

	ไทย	รัฐชลาวัถ์	กัวเตมาลา	Tanganyika ^c	อินเดีย
Apparent density (°C)	0.886(20) 0.892	0.879(20)	-	-	-
Specific gravity (°C)	-	-	0.877(15)	0.884(15)	0.898(30)
	-	-	0.889	0.888	0.898
Optical rotation	-0.24° -0.29°	-0.09°	-0.40° -1.80°	-0.32° -0.35°	-3° +1°
Refractive index (°C)	1.4824(26) 1.4854	1.484(20)	1.483(20)	1.4860(20)	1.4786(30) 1.4866
Carbonyl value	275-285	-	-	-	-
Cirtal (%w/w)	74-77	79	75-81	74-79	76
Solubility (% alcohol v/v)	Insol.	1:2.2(70)	Insol.	Insol.	1:2-3(70)

Insol.= insoluble, (70) (70)

องค์ประกอบทางเคมี

Citral (46%), geranial (40-50%), neral (25-30%), gerniol (0.5-3.8 %), limonene, myrcene, farnesol

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดอาการซึมเศร้า คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ดับกลิ่น ขับระดู (emmenagogue) ลดความดัน ทำให้สงบ นอนหลับ บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - แก้ปวดท้อง ช่วยย่อยอาหาร บรรเทาอาการลำไส้ อักเสบ หรือกระเพาะอาหารอักเสบ

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - เสริมสร้างเส้นใยกล้ามเนื้อ ทำให้กล้ามเนื้อ กระชับ ลดอาการอักเสบ ช้ำ บวม เหมาะสำหรับการนวดกายหลังการเล่นกีฬา

ระบบประสาทและอารมณ์ - เป็นน้ำมันที่มีฤทธิ์กล่อมประสาท (euphoric) เหมาะสำหรับลดอาการซึมเศร้า วิตกกังวล กระวนกระวาย หรือเครียด ทำให้ เกิดความสมดุลของอารมณ์ ทำให้รู้สึกมีพลัง แต่ก็ช่วยให้ผ่อนคลายได้ดี

ระบบสืบพันธุ์ - เป็นน้ำมันที่เหมาะสมสำหรับผู้หญิง เพราะช่วยลดอาการปวด ประจำเดือน เสริมทำงานของมดลูก เนื่องจากจะกระตุ้นการทำงานของต่อม ได้สมองให้มีการหลั่งฮอร์โมนเอสโตรเจน เหมาะกับผู้ที่ปัญหาประจำเดือนมา ไม่ปกติ หรือหญิงวัยหมดประจำเดือน ช่วยลดอาการเครียดและวิตกกังวลก่อน และหลังคลอด ลดการบีบเกร็งของกล้ามเนื้อ

การบำรุงผิวพรรณ - กระจับรุขุมขน ลดสิว ปรับสมดุลการผลิตน้ำมันบนผิว จึงเหมาะกับผิวมัน ลดรังแค ลดความมันบนหนังศีรษะ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ในรายที่แพ้อาจก่อให้เกิดอาการ ระคายเคืองได้

ตะไคร้หอม

(*Cymbopogon nardus* Rendle, Gramineae)

ชื่อสามัญ Citronella grass

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 2 เมตร ใบแคบและยาวประมาณ 1 เมตร กาบใบหุ้มเป็นลำต้น ดอกมีกลิ่นหอม พบในหลายประเทศในแถบเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มี 2 พันธุ์ ที่สำคัญคือ *C. nardus* หรือพันธุ์ศรีลังกา (Ceylon type) และ *C. winterianus* หรือพันธุ์ชวา (Java type) ซึ่งพบได้ในประเทศอินโดนีเซีย กัวเตมาลา ฮอนดูรัส จีน อินเดีย และเวียดนาม สมัยก่อน

ในจีนและอินเดียนำตะไคร้หอมมารักษาอาการบวม มีบาดแผล และไล่แมลง ปัจจุบันสามารถใช้ผสมในผงซักฟอก ชีชีง์ สบู่ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด

การสกัด

กลั่นด้วยไอน้ำจากใบ จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.7-1

คุณสมบัติของน้ำมันตะไคร้หอม (Citronella oil)

	พันธุ์ชวา			พันธุ์ศรีลังกา	
	ISO	BSS	EOA	BSS	EOA
Relative	0.880			0.890	
Density at 20/20°C	0.895	-	-	0.898	-
Apparent		0.880			0.893
Density at 20°C	-	0.892	-	-	0.910
Specific			0.883		
Gravity at 15/15°C	-	-	0.900	-	-
Refractive	1.4660	1.4660	1.4660	1.4790	1.4790
Index at 20°C	1.4730	1.4730	1.4750	1.4850	1.4850
Optical	-5°	-5°	-6°	-18°	-18°

คุณสมบัติของน้ำมันตะไคร้หอม (Citronella oil) (ต่อ)

	พันธุ์ชวา			พันธุ์ศรีลังกา	
	ISO	BSS	EOA	BSS	EOA
Rotation at 20°C	0°	0°	-0°30	-9°	-9°
Solubility (v/v) (80% ethanol at 20°C)	1:2	1:2	1:1-2	1:2	1:1-2
Total alcohols as geraniol	85% min.	85% min.	85-97% min.	59-65% min.	55-65% min.
Total aldehydes as citronellal	35% min.	35% min.	30-45% min.	7-15% min.	7-15% min.

All figures in columns are range.

ISO, International Standards Organisation; BSS, British Standard Specification;

EOA,Essential Oil Association, USA.

องค์ประกอบทางเคมี

องค์ประกอบทางเคมี	พันธุ์ชวา	พันธุ์ศรีลังกา
Pinene	-	2.6
Camphene	-	8.0
Limonene	1.3	9.7
Citronellal	32.7	5.2
Beta-caryophyllene	2.1	3.2
Borneol	Trace	6.6
Citronellol	15.9	8.4
Geraniol	23.9	18.0
Methyl iso-eugenol	2.3	7.2

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรีย ลดไข้ ดับกลิ่น (deodorant) ไล่แมลง บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ปวดข้อ ข้ออักเสบ ข้อรูมาตอยด์ กล้ามเนื้ออักเสบ ปวดตามเส้นประสาท

ระบบประสาทและอารมณ์ - ทำให้กระปรี้กระเปร่า ลดอาการอ่อนล้า เหน็ดเหนื่อย

ระบบทางเดินหายใจ - มีคุณสมบัติฆ่าเชื้อแบคทีเรีย เหมาะกับการรักษา
อาการหวัด หรือติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ

การบำรุงผิวพรรณ - ไล่แมลง ใช้ผสมกับน้ำมันนวดตัว ช่วยบำรุงผิว ลดความ
มันและลดเหجื้อ เหมาะกับผู้ที่มีเหงื้อออกมก

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ในบางรายที่แพ้อาจก่อให้เกิด
อาการระคายเคืองได้ สตรีมีครรภ์ควรหลีกเลี่ยง

กัทรี

(*Melaleuca alternifolia* Cheel, Myrtaceae)

ชื่อสามัญ Tea Tree

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้พุ่มยืนต้นขนาดเล็ก มีดอกสีเหลือง
และม่วงปนกัน สูงประมาณ 5-7 เมตร
เปลือกต้นหลุดลอกได้ง่าย คล้ายกระดาษ
จึงอาจรู้จักในนาม narrow-leaved
paperbark มีถิ่นกำเนิดในประเทศ
ออสเตรเลียแถบตะวันออก

การสกัด

การกลั่นโดยใช้ไอน้ำ หรือการกลั่นโดย
ใช้น้ำจากใบ หรือสกัดโดยใช้น้ำจากใบ
และกิ่ง ได้น้ำมันหอมระเหยในร้อยละ 1.8

คุณสมบัติของน้ำมันหอมระเหยทีทรี (tea tree oil): Australian standard

Specific Gravity at 20°C	0.890-0.906
Refractive Index at 20°C	1.475
Optical rotation	+5°
Solubility (v/v 80% alcohol)	1:2
Terpinen-4-ol (%)	min 30
1,8-cineole (%)	max 15

องค์ประกอบทางเคมี

Alpha-pinene (2.1%), myrcene (0.4%), alpha-terpinene (7.1%), limonene (1.4%), 1,8-cineole (3.0%), terpinen-4-ol (45.4%), alpha-terpineol (5.3%), cymene (6.2%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ต้านเชื้อแบคทีเรีย ต้านเชื้อรา ฆ่าเชื้อโรค สมานแผล เพิ่มภูมิคุ้มกันทานไล่แมลง

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์ต้านเชื้อโรค - ต่อด้านเชื้อรา เชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส ป้องกันการติดเชื้อเพิ่มภูมิคุ้มกันของร่างกาย

ระบบสืบพันธุ์ - ต้านเชื้อราในช่องคลอด บรรเทาอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบ (Cystitis) หรือผื่นคันต่าง ๆ

ระบบทางเดินหายใจ - รักษาหอบหืด หลอดลมอักเสบ ไอ เจ็บคอ ไซนัสอักเสบ

การบำรุงผิวพรรณ - รักษาสิว ส่องกมลผุด ผลสุพอง ไฟไหม้ ลดริ้งแค แผลสด สัตว์กัดต่อย ผื่นแพ้ ผื่นคัน แผลสด

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ในรายที่แพ้อาจก่อให้เกิดอาการระคายเคืองได้ น้ำมันทีทรีเมื่อถูกแสงแดดจะเกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันทำให้ cymene ซึ่งมีปริมาณเพียง 3% เพิ่มปริมาณเป็น 30% ซึ่งถือเป็นสารที่ก่อให้เกิดการระคายเคืองกับผิวอย่างรุนแรง แต่ปฏิกิริยาออกซิเดชันสามารถป้องกันได้ด้วยการเก็บน้ำมันทีทรีในขวดแก้วสีชา ปิดสนิท และเก็บให้พ้นแสง

เฟียงนแกลบ

(*Foeniculum vulgare* Mill., Umbelliferae)

ชื่อสามัญ

Sweet fennel

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

พืชล้มลุกทรงพุ่ม สูงประมาณ 2 เมตร ช่อยาว ดอกสีเหลืองมีกลิ่นกำเนิดเมดิเตอร์เรเนียน เช่น อิตาลี กรีซ ฝรั่งเศส รวมถึงอินเดียและออสเตรเลีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเมล็ด หรือทั้งต้น จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 2-4

องค์ประกอบทางเคมี

Anethole (64-69%), limonene (1.2-1.7%), fenchone (19-methyl chavicol (3.6-9.5%), alpha-pinene (1.8-3.3%), anisic acid, anisic, aldehyde, camphene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม บำรุงเลือด ขับระดู (emmenagogue) ขับปัสสาวะ แก้ไอ ขับเสมหะ ขับน้ำนม บำรุงม้าม

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - รักษาอาการท้องอืดท้องเฟ้อ อาหารไม่ย่อย ลดการบีบเกร็งตัวของกระเพาะอาหารและลำไส้ ช่วยเจริญอาหาร

ระบบไหลเวียนน้ำเหลือง - มีฤทธิ์ช่วยขับปัสสาวะ ลดการอุดตันของระบบไหลเวียนน้ำเหลือง ช่วยกำจัดสารพิษออกจากร่างกาย ลดอาการบวม น้ำเซลลูไลท์

ระบบสืบพันธุ์ - ปรับสมดุลของฮอร์โมน เหมาะกับผู้ที่ประจำเดือนมา ไม่สม่ำเสมอ ลดอาการปวดประจำเดือน และลดอาการก่อนมีประจำเดือน เชื่อว่าช่วยขับน้ำนมในสตรีให้หมดไปได้ด้วย

ระบบทางเดินหายใจ - ช่วยลดการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อทางเดินหายใจ ขับเสมหะ ลดอาการไอ ติดเชื้อในทางเดินหายใจ

ระบบทางเดินปัสสาวะ - ลดอาการติดเชื้อของทางเดินปัสสาวะ กระเพาะปัสสาวะอักเสบ

การบำรุงผิวพรรณ - เหมาะกับผู้ที่ผิวมีปัญหาผิวมัน หมองคล้ำ ไม่สดใส ช่วยต่อต้านริ้วรอย

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ควรหลีกเลี่ยงการใช้ในผู้ที่ เป็นโรคลมชัก เนื่องจากอาจกระตุ้นให้เกิดอาการชัก เด็กและสตรีมีครรภ์ ไม่ควรใช้

เทียนตากบ

(*Carum carvi* L. Umbelliferae)

ชื่อสามัญ Caraway

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก มีอายุ 2 ปี ใบโปร่ง เหมือนขนนก กิ่งก้านสีเขียว เนื้ออ่อนหักง่าย ดอกขนาดเล็ก สีขาว รวมกันเป็นกระจุกเหมือนร่มที่กาง ออก ผลรูปร่างเรียวยาว เห็นเป็นร่อง คล้ายยี่ห่วย มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว ถิ่นกำเนิดอยู่ในแถบยุโรป และ เอเชียตะวันตก ปัจจุบันปลูกมากใน เยอรมันนี เนเธอร์แลนด์ สแกนดิเนเวีย และรัสเซีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเมล็ดและผล จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 5 น้ำมันที่ได้ มีสีเหลืองอ่อน ถึงสีน้ำตาลอ่อน กลิ่นฉุนของเครื่องเทศ ผสมได้ดีกับมะลิ (jasmine) หรืออบเชย (cinnamon)

คุณสมบัติน้ำมันเทียนตากย (caraway oil)

Specific gravity at 25°C	0.910-0.92
Refractive index at 20°C	1.485-1.492
Optical rotation at 20°C	-7° to -80°
Solubility (80 % ethyl alcohol)	1:2 -10
Ketone content	53-63 %

องค์ประกอบทางเคมี

Carvone (50-60%), limonene (40%), dihydrocarvone (0.2-0.5%), fufural, carveol, dihydrocarveol, pinene, phillandrene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค ฆ่าพยาธิ คลายกล้ามเนื้อเรียบ ขับปัสสาวะ ขับลม ช่วยเจริญอาหารและย่อยอาหาร ขับประจำเดือน ขับน้ำนม ขับเสมหะ บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์ป้องกันมะเร็ง - สาร carvone มีคุณสมบัติในการกระตุ้นการทำงานของ glutathione S-transferase (GST) ที่เป็นเอนไซม์ของร่างกาย ช่วยในการกำจัดสารพิษ และเชื่อว่าช่วยป้องกันมะเร็ง

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยปรับระบบทางเดินอาหารให้ทำงานปกติ

ช่วยย่อยอาหารและขับลม แก้ปวดท้อง จุกแน่น บรรเทาอาการท้องเสีย ช่วยเจริญอาหาร บรรเทาอาการท้องผูก

ระบบทางเดินหายใจ - บรรเทาอาการหลอดลมอักเสบ หอบหืด ไอมีเสมหะ กล้องเสียงอักเสบ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ถ้าใช้ความเข้มข้นสูงอาจเกิดอาการระคายเคืองได้

เทียนตาตั๊กแตน

(*Anethum graveolens* L., Umbelliferae)

ชื่อสามัญ Dill, ผักชีลาว

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 60-90 เซนติเมตร ใบเรียวยาวเหมือนเข็ม มีดอกเป็นเหมือนร่ม สีเหลือง เมล็ดเป็นรูปไข่ปลุกมากในเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เมดิเตอร์เรเนียน เปอร์เซีย คอร์เคซัส อียิปต์ และปัจจุบันขยายไปในยุโรป และอเมริกาเหนือ

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเมล็ด จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.3-1

คุณสมบัติของน้ำมันเทียนตาตั๊กแตนที่สกัดได้

Specific gravity (25 °C)	0.890-0.915
Refractive index (20 °C)	1.4830-1.4900
Optical rotation (25 °C)	+70° to +62 °C
Solubility in 80% ethyl alcohol	1:2

องค์ประกอบทางเคมี

Limonene (10%), d-phellandrene (6%), terpinene (6%), dihydrocarvone (12%), carvone (34.5%), Carvelol (4%), dihydrocarvecrol (3.5%), Isoeugenol (2.3%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม ช่วยย่อยอาหาร ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ขับน้ำนม ขับระดู (emmenagogue) ลดความดันโลหิต

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยขับลม แก้อืดท้องเพื่อ ลดอาการปวดเกร็งของกระเพาะอาหารและลำไส้

ระบบทางเดินหายใจ - บรรเทาอาการหอบหืด หลอดลมอักเสบ

ระบบสืบพันธุ์ - ช่วยขับน้ำนม เหมาะกับสตรีให้นมบุตร ช่วยขับประจำเดือน
ในผู้ที่ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ

อื่น ๆ - สามารถใช้ทำความสะอาดฟัน ร่วมกับน้ำผึ้ง ผสมกับผลิตภัณฑ์สมุนไพร
น้ำหอม

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

เทียนสัตตบุข

(*Pimpinella anisum* L., Umbelliferae)

ชื่อสามัญ Anise, aniseed

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 1 เมตร
ดอกสีขาว ใบยาว 2.5-5 ซม. และมี
หยัก 3 พู ดอกเป็นช่อรวมลักษณะ
คล้ายร่ม สีขาว ผลเป็นสีน้ำตาล มี
กลิ่นหอม พบได้ในแถบเอเชีย
ไมเนอร์ อียิปต์ เมดิเตอร์เรเนียน
ปัจจุบันปลูกเพื่อการค้า ในประเทศ
แถบอินเดีย ตุรกี เม็กซิโก ชิลี
รัสเซีย สเปน อิตาลี และเยอรมันนี

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเมล็ด จะได้กัมมันตภาพระเหย 2-3%

คุณสมบัติของน้ำมันเทียนสัตตบุข (anise oil)

Specific gravity at 25°C	0.978-0.988
Refractive index at 20°C	1.5530-1.5600
Optical rotation at 25°C	-3° to +1°
Solubility at 25°C	1 : 3 in 90% Etoh

องค์ประกอบทางเคมี

transanethole (70-90%), methyl, chavicol (15%), coumarins

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

สรรพคุณคล้ายกับโป๊ยกั๊ก (Star anise) ใช้แก้ไอ หลอดลมอักเสบ เยื่อจมูกอักเสบ ลำไส้อักเสบ บรรเทาอาการปวดประจำเดือน ช่วยกระตุ้นต่อมไทรอยด์ แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ แก้อาการคลื่นไส้ อาเจียน ทำยาอมแก้ไอผสมกับชะเอมจีน ในตุรกีใช้เป็นเครื่องดื่ม ซึ่งเป็นที่นิยมมาก

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์แก้ปวด - แก้ปวดข้อ ข้ออักเสบรูมาตอยด์ ปวดศีรษะ ไมเกรน ปวดประจำเดือน มีฤทธิ์คล้ายกล้ามเนื้อเรียบ แก้ปวดท้อง

ระบบทางเดินอาหาร - ขับลม แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ กระตุ้นการหลั่งน้ำย่อย (stimulates digestive juices) บรรเทาอาการคลื่นไส้ อาเจียน

ระบบทางเดินหายใจ - ลดอาการเกร็งของหลอดลม (bronchial spasm) บรรเทาอาการหอบหืด หลอดลมอักเสบ หายใจขัด แก้ไอ ขับเสมหะ (expectorant)

ระบบสืบพันธุ์ - มีฤทธิ์คล้ายฮอร์โมนเพศหญิง (estrogen like) ขับระดู (emmenagogue) กระตุ้นการหลั่งน้ำนม บำรุงมดลูก (uterotonic) ช่วยในการคลอดบุตร (facilitates delivery)

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

Anethole ทำให้เกิดผิวหนังผื่นแดง ควรหลีกเลี่ยงสำหรับผิวหนังแพ้ง่ายและผิวหนังอักเสบ มีฤทธิ์ทำให้เสพติดได้อย่างอ่อน อาจทำให้เห็นภาพหลอน และอาจทำให้การไหลเวียนเลือดช้าลงได้ ห้ามใช้ในเด็กและสตรีมีครรภ์

ไทม์

(*Thymus vulgaris* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Garden thyme, red thyme

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 45 เซนติเมตร รากมีเนื้อไม้ และต้นแตกกิ่งก้านสาขามาก สีเขียวแก่ ดอกสีชมพูและขาว ใบขนาดเล็กรูปไข่ พบได้ในเขตเมดิเตอร์เรเนียน ตอนใต้ อิตาลี ปลูกเป็นการค้าในยุโรป โดยเฉพาะฮังการี และเยอรมันนี

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำ หรือกลั่นโดยใช้น้ำจากดอกและใบ จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 0.7-1.0

คุณสมบัติของน้ำมันไทม์ (Thyme oil)

Specific gravity at 25°C	0.915-0.935
Refractive index at 20°C	1.4950-1.5050
Optical rotation at 25°C	Levorotary, but not more than -3°
Solubility at 25°C	1 ml. dissolves in 2 ml 80% in ethanol

องค์ประกอบทางเคมี

องค์ประกอบทางเคมี	<i>T. vulgaris</i>		
	Thymol chemotype	Carvacrol chemotype	Linalool chemotype
Alpha-thujone	4.6%	4.9%	0.26%
Alpha-pinene	0.75%	4.3%	0.3%
p-cymene	26%	33.9%	2.0%
A l p h a -	24%	44.85%	0.28%
Linalool	4.2%	4.2%	77.5%
B e t a -	3.55%	2.5%	2.85%
Thymol	34%	5.5%	2.2%
Carvacrol	4.7%	24.5%	trace

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม ขับปัสสาวะ แก้ไอ เพิ่มความดันโลหิต (hypertensive) ฆ่าแมลง บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยย่อยอาหาร ขับลม ลดอาการแน่นท้อง แก้ปวดท้อง ช่วยเจริญอาหารต่อต้านเชื้อแบคทีเรียที่ก่อโรคในระบบทางเดินอาหาร

ระบบภูมิคุ้มกัน - สามารถใช้กับโรคติดเชื้อทุกชนิด เนื่องจากจะช่วยกระตุ้นการสร้างเม็ดเลือดขาว ผสมในน้ำยาบ้วนปากเพื่อลดเชื้อแบคทีเรียในช่องปาก

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - บรรเทาอาการปวดข้อรูมาตอยด์ ข้ออักเสบเก๊าท์ กล้ามเนื้ออักเสบ ลดการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ

ระบบประสาทและอารมณ์ - กระตุ้นอารมณ์และจิตใจให้สดชื่น ลดอาการซึมเศร้า หดหู่ ปวดศีรษะเนื่องจากความเครียด

ระบบทางเดินหายใจ - ฆ่าเชื้อ แก้ไอ ขับเสมหะ บรรเทาอาการหวัด หลอดลมอักเสบ โดย thymol chemotype จะมีประสิทธิภาพดีที่สุด สำหรับ linalool chemotype ถือว่ามีความอ่อนโยนที่สุด สามารถใช้กับเด็กได้อย่างปลอดภัย

ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยกระตุ้นให้สดชื่น เหมาะกับผู้ที่มีอ่อนล้า อ่อนแรง เพลีย ซึมเศร้า กระตุ้นสมองและความทรงจำ (improve memory) เพิ่มการไหลเวียนเลือด และช่วยเพิ่มความดันโลหิตกรณีที่มีอาการความดันโลหิตต่ำ

การบำรุงผิวพรรณ - ใช้รักษาแผลมีดบาด ลิว ผื่นคัน แมลงสัตว์กัดต่อย หรือแผลติดเชื้อทุกชนิด

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ในรายที่แพ้อาจก่อให้เกิดอาการระคายเคืองได้

นีอูลี

(*Melaleuca quinquenervia* S.T. Blake, Myrtaceae)

ชื่อสามัญ Niaouli

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ 25 เมตร กิ่งอ่อนและเปลือกต้นนุ่ม ใบเล็กแหลม อาจมีสีเหลือง ใบมีกลิ่นหอม พบได้ในแถบออสเตรเลีย ฝรั่งเศส

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบและกิ่งอ่อน น้ำมันที่ได้มีสีเหลืองอ่อน สีเหลืองอ่อน อมเขียว กลิ่นสดชื่น

ส่วนประกอบ

Cineol (50-65%), limonene (15-20%), terpineol (5-10%), pinene, nerolidol, viridiflorene, carophyllene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ปวดข้อ ผ่าเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรีย ลดไข้ ไล่แมลง สมานแผล

ข้อบ่งใช้

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ลดอาการปวดกล้ามเนื้อ ปวดข้อ ข้อรูมาตอยด์

ระบบสืบพันธุ์ - สามารถใช้สวนล้างช่องคลอด หรือระบบทางเดินปัสสาวะ ช่วยลดการอักเสบ หรือติดเชื้อได้

ระบบทางเดินหายใจ - รักษาอาการหลอดลมอักเสบ ไชนัส ทั้งชนิดเฉียบพลันและเรื้อรัง หอบหืด ภูมิแพ้ ช่วยขับเสมหะ

การบำรุงผิวพรรณ - รักษาสิว แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แมลงสัตว์กัดต่อย ช่วยสมานแผล และรักษาแผล

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

บาล์มมาโรซ่า

(*Cymbopogon martini* Stapf., Gramiaceae)

ชื่อสามัญ

Palmarosa

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก คล้ายตะไคร้บ้าน กลิ่นหอมแรง พบได้ในอินเดีย ปากีสถาน ปัจจุบันปลูกในแอฟริกา อินเดียเซีย บราซิล

การสกัด

กลั่นด้วยไอน้ำจากต้นสด จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.15-0.20 หรือการกลั่นด้วยไอน้ำจากใบแห้ง จะได้น้ำมันหอมระเหยสูงสุดร้อยละ 1.5

องค์ประกอบทางเคมี

Geraniol (95 %), Citronella (2%), Linalool (4%), Geranyl acetate (5-11%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรียช่วยย่อยอาหาร ลดไข้ ทำให้ผิวแห้ง (hydrating)

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ต่อต้านเชื้อแบคทีเรียในกระเพาะอาหารและลำไส้ ช่วยย่อยอาหาร และกระตุ้นความอยากอาหาร

ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยให้สงบและสดชื่น คลายเครียด ลดอาการวิตกกังวล

การบำรุงผิวพรรณ - ลดสิว ฆ่าเชื้อโรค ลดความมัน ปรับสมดุลการสร้างไขมันของผิว ลดการเกิดริ้วรอย

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

เปปเปอร์มินท์

(*Mentha piperita* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Peppermint

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ล้มลุก สูงประมาณ 30-90 เซนติเมตร ทั้งต้นมีขน และมีกลิ่นหอมของเครื่องเทศ ลำต้นเหลี่ยม ใบเป็นรูปไข่เรียงต่อกันเป็นคู่ ตรงข้ามกัน ดอกเป็นชั้นเหมือนร่ม สีแดงและขาว ผลเป็นคู่ ผลมีกลิ่นหอม พบกระจายอยู่ทั่วโลกทั้งในยุโรป เอเชีย และออสเตรเลีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากทั้งต้น จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 2

องค์ประกอบทางเคมี

Menthol (40%), menthone (18.7%), 1,8-ciniloe (7.3%), methyl acetate (3.8%), methofuran, limonene, beta-pinene, germacrene, sabinene hydrate, pulegone

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด มีฤทธิ์ทำให้ชา (anaesthetic) ลดการอักเสบ ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม บรรเทาอาการคัดจมูก ขับเสมหะ ลดไข้ ทำให้เส้นเลือดบีบตัว ขับระดู (emmenagogue) เสริมสร้างการทำงานของตับ

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์แก้ปวด - บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ เคล็ด ขัดยอก ฟกช้ำ แผลงสัตว์ กัดต่อย แก้ปวดฟัน และจากสรรพคุณของน้ำมันหอมระเหยทำให้มีอาการชา จึงสามารถนำมาใช้รักษาอาการปวดกล้ามเนื้อ (myalgia) และการปวดตามเส้นประสาท (neuralgia)

ระบบทางเดินอาหาร - เป็นน้ำมันที่ดีที่สุดตัวหนึ่งในการบรรเทาอาการเกี่ยวกับทางเดินอาหาร ได้แก่ อาหารไม่ย่อย อืดอืด แน่นท้อง คลื่นไส้อาเจียน

ปวดท้อง หรือท้องเสีย นอกจากนั้นยังใช้ได้ดีกับผู้ที่มีปัญหาท้องน้ำดีอุดตัน กระเพาะปัสสาวะอักเสบ และมีปัญหาเกี่ยวกับตับ

ระบบไหลเวียนน้ำเหลือง - จากสรรพคุณของน้ำมันหอมระเหยที่ช่วยให้เส้นเลือดบีบตัว จะช่วยเพื่อให้เลือดไปเลี้ยงม้ามมากขึ้น ช่วยเสริมสร้างการทำงานของม้าม เชื่อว่ามีผลในการช่วยบำรุงเลือด ในระบบน้ำเหลือง น้ำมันเปปเปอร์มินท์ช่วยเพิ่มการไหลเวียนของน้ำเหลือง

ระบบประสาทและอารมณ์ - มีฤทธิ์กระตุ้น ทำให้สมองปลอดโปร่ง ตื่นตัว มีสมาธิ ลดอาการปวดศีรษะ ไมเกรน คลายเครียด

ระบบทางเดินหายใจ - ต้านเชื้อแบคทีเรีย ลดไข้ ใช้สูดดมบรรเทาอาการหวัด คัดแน่นจมูก หอบหืด

การบำรุงผิวพรรณ - บรรเทาอาการคัน แผลงสัตว์กัดต่อย (โดยใช้ความเข้มข้นต่ำกว่า 1%) ทำให้ผิวเย็น สดชื่น เหมาะสำหรับการทำเป็นโทนเนอร์ หรือ skin tonic

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่เนื่องจากมีองค์ประกอบของ menthone และ pulegone อยู่ในน้ำมันหอมระเหยที่อาจก่อให้เกิดการระคายเคืองบ้าง และควรระวังการใช้ในเด็ก

เปราะนอม

(*Kaempferia galangal* L., Zingiberaceae)

ชื่อสามัญ galanga

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก มีลำต้นเหง้าอยู่ใต้ดินสีเนื้อเหลืองเข้มตามขอบนอก เนื้อด้านในสีจางกลิ่นหอม ใบเดี่ยวโผล่จากเหง้าใต้ดิน 2-3 ใบวางราบดินเล็กน้อย ก้านใบเป็นกาบยาว ดอกออกรวมกันเป็นช่อยาว สีขาวอมชมพู

การสกัด

สกัดด้วยน้ำจากเหง้า

องค์ประกอบทางเคมี

Ethyl-p-methoxycinnamate (33.7%), carvone (11.13%), methyl cinnamate (23.23%), eucalyptol, pinene, camphene borneol, pentadecane

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ ขับลม คลายกล้ามเนื้อเรียบ แก้ปวดท้อง ด้านเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่มีข้อมูล

ไฉ้กัก

(*Illicium verum* Hook.f., Illiciaceae)

ชื่อสามัญ Chinese star anise

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

ต้นไม้ยืนต้น ใบตัดเรียวยาว รอบต้นใบสั้น ดอกมีสีเขียวยอมเหลือง ผลเมื่อแห้งจะแตกออกมีสีน้ำตาล เป็นแฉกเหมือนดาว มีถิ่นกำเนิดอยู่แถบตอนใต้และตะวันออกของเอเชีย และพบได้ในแถบประเทศจีนตอนใต้ เวียดนาม อินเดีย ไทย มาเลเซีย สุมาตรา

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากผลสดและแห้ง

ส่วนประกอบของน้ำมันหอมระเหย

Trans-anethole (80-90%), linalool (0.18%), anisaldehyde (0.91%), acetanisole (0.94%), alpha-pinene (0.17%), estragole, 1,4-cineole, beta-bisabolene, beta-fomerene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ แก้ปวดท้อง ขับลม แก้ไอ ขับเสมหะ
ขับน้ำนม เพิ่มการไหลเวียนโลหิต

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยย่อยอาหาร ขับลม แก้อืดท้องเฟ้อ แก้ปวดท้อง ลดอาการปวดเกร็งของลำไส้

ระบบสืบพันธุ์ - ช่วยเพิ่มการหลั่งน้ำนมในสตรีให้นมบุตร ช่วยขับประจำเดือน สำหรับผู้ที่ประจำเดือนไม่ปกติ

ระบบทางเดินหายใจ - มีฤทธิ์คลายกล้ามเนื้อเรียบของหลอดลม จึงเหมาะสำหรับใช้ในผู้ป่วยหอบหืด หลอดลมอักเสบ ไอ ช่วยขับเสมหะ ซึ่งเชื่อว่าสามารถขับเสมหะได้ดีกว่าเทียนแกลบ (sweet fennel) บรรเทาอาการหวัด

อื่น ๆ - ใช้ผสมในยาสีฟัน น้ำหอม เพื่อปรุงกลิ่นแนวเครื่องเทศ ปัจจุบันใช้เมล็ดผสมในตำรับยาทามิฟูล (Tamiflu®) เพื่อรักษาไข้หวัดนก

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

อาจทำให้เกิดอาการแพ้และระคายเคืองได้ ไม่ควรใช้โดยวิธีการรับประทาน
ในสตรีมีครรภ์และสตรีให้นมบุตร

ผักชี

(*Coriandrum sativum* L., Umbelliferae)

ชื่อสามัญ Coriander, Chinese parsley

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุกและให้กลิ่นแรง สูง 1 เมตร สีเขียวสดใส ใบหยักมน และมีหลายหยัก ดอกเป็นช่อเหมือนร่ม ดอกสีขาวเงิน สีเมล็ดเป็นสีน้ำตาล เมล็ดกลม พบใน ยุโรป เอเชีย อเมริกาเหนือ การปลูกแบบ อุตสาหกรรมพบได้ในอินเดีย โมร็อกโค โปแลนด์ โรมาเนีย อาเจนตินา

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากทั้งต้นหรือเมล็ด

องค์ประกอบทางเคมีระเหย

Coriandrol (55-74)%, terpinene (11-12%), camphor, myrcene, geraniol, carvone, limonene, cymene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด คลายกล้ามเนื้อเรียบ แก้ปวดท้อง ด้านเชื้อแบคทีเรีย ช่วยย่อยอาหาร ขับลม แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์แก้ปวด - น้ำมันจากผักชีสามารถใช้กับอาการปวดต่าง ๆ เช่น ปวด เนื่องจากข้ออักเสบ เกาต์ กล้ามเนื้ออักเสบ เคล็ด ขัดยอก ปวดข้อรูมาตอยด์

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยย่อยอาหาร ลดอาการอึดอัด แน่นท้อง ขับลม บรรเทาอาการคลื่นไส้ อาเจียน ช่วยเจริญอาหาร

ระบบประสาทและอารมณ์ - ผักชีมีกลิ่นเผ็ดร้อนช่วยกระตุ้นร่างกายให้สดชื่น เหมาะกับผู้ที่อ่อนล้า หดแรงแบบ บรรเทาไมเกรน

อื่น ๆ - บรรเทาอาการหวัด การติดเชื้อ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ถ้าใช้ความเข้มข้นสูงอาจทำให้เกิดการเสพติดได้

แฝกหอม

(*Vetiveria zizanioides* (L.) Nash ex Small, Gramineae)

ชื่อสามัญ Vetiver, Khus oil

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นหญ้าสูง 2.1-2.4 เมตร ออกดอกเป็นช่อ 6-12 ก้าน ใบยาว บาง แหสมและคม ใช้ปลูกเพื่อกันการพังทลายของหน้าดิน รากบางและมีกลิ่นหอม มีถิ่นกำเนิดในอินเดีย และพบได้ทั่วไปในประเทศศรีลังกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย ในอินเดียใช้เป็นยาในตำรับอายุรเวท ใช้แก้กระหาย ลดไข้ แก้ปวดศีรษะ ในศรีลังกา เป็นที่รู้จักแฝกหอมว่าเป็น "Oil of tranquility" หมายถึง น้ำมันที่ช่วยระงับสงบ

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำ หรือสกัดด้วยตัวทำละลายจากราก จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 0.3-1.0

คุณสมบัติของน้ำมันแฝกหอม (Vetiver oil)

	อินเดีย				
	ISS ^a	ISS ^b	Reunion	Indonesia	Japan
Specific gravity (°C)	0.990	0.992	0.986	0.993	0.993
	1.032 (30)	1.015 (30)	1.011 (20)		1.045 (25)
Refractive index (°C)	1.521	1.156	1.520	1.519	1.5246
	1.523 (30)	1.530 (30)	1.530 (20)	1.531 (20)	
Optical Rotation	-15°	+10°	+14°	+25°	+22°
	-13°	+25°	+25°	+32°	
Acid value	40	35	4-30	8-40	15.8
Ester value	25-80	25-50	5-20	6-25	11.6
Vetiverol (% total alcohols)	> 25	> 55	> 45	80-70	70
Solubility (v/v %alcohol)	ng	1:1-2 (80)	1:2 (80)	1:1 (80)	1:3 (80)

^a Laevorotatory Khus oil; ^b Dextrorotatory; ISS. Indian Standard Specification
ng = not given

องค์ประกอบทางเคมี

Vetiverol (50-75%), alpha-vetivone (4.36%), beta-vetivone Khusimol (0.47%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อ ทำให้อ่อนหลับ ทำให้สงบ ทำให้ผิวหนังร้อนแดงอย่างอ่อน (mild rubefacient) บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ทำให้ผิวหนังร้อนแดงอย่างอ่อน ทำให้บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ ข้ออักเสบ ข้อรูมาตอยด์

ระบบประสาทและอารมณ์ - ทำให้ผ่อนคลาย บรรเทาเครียด วิตกกังวลนอนไม่หลับ ซึมเศร้า เหมาะกับผู้สูงอายุ ทำงานหนัก และไม่ได้พักผ่อน

ระบบสืบพันธุ์ - ช่วยปรับสมดุลการหลั่งฮอร์โมนเพศหญิงเอสโตรเจน (estrogen) และโปรเจสเตอโรน (Progesterone) จึงลดอาการร้อนวูบวาบ และอาการอื่น ๆ ของสตรีวัยหมดประจำเดือน นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ ช่วยบรรเทาอาการก่อนมีประจำเดือน ลดอาการหงุดหงิดและซึมเศร้าก่อนมีประจำเดือน

การบำรุงผิวพรรณ - เสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ เหมาะกับผู้ที่มีปัญหาผิวห่อนคล้อย ไม่กระชับ ลดปัญหาผิวมัน เพิ่มการไหลเวียนเลือดอื่น ๆ - ใช้เป็นตัวตริ๊งกลิ่นในอุตสาหกรรมน้ำหอม

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

พริกไทยดำ

(*Piper nigrum* L., Piperaceae)

ชื่อสามัญ Black Pepper

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้เถา ลำต้นมีข้อปล้อง ใบเป็นใบเดี่ยว ปลายแหลม ดอกออกเป็นช่อตามซอกใบ ผลเป็นผลแห้ง เปลือกนอกสีน้ำตาลเข้มออกดำ มีรอยย่นคล้ายร่างแห ให้กลิ่นหอมของเครื่องเทศ ถิ่นกำเนิดอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของอินเดีย และในเขตร้อนชื้นของเอเชีย ปลูกมากในอินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย จีน และมาดากัสการ์ การสกัดน้ำมันมีมากในยุโรปและอเมริกา

การสกัด

ใช้กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากผล จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 2

องค์ประกอบทางเคมี

Alpha-pinene (5.8%), beta-pinene (10.4%), carene (20.2%), (17.1%), caryophyllene (27.8%), humulene, camphene, copene

คุณสมบัติของน้ำมันพริกไทยดำ (Black pepper oil)

Specific gravity at 25°C	0.864-0.884
Refractive index at 20°C	1.4795-1.4880
Optical rotation at 25°C	-1° to +23°
Solubility (in 95% Ethyl alcohol)	1 : 3

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม ขับเหงื่อ ลดไข้ ขับปัสสาวะ ทำให้ผิวหนังแดง (rubefacient) บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบการไหลเวียนโลหิต - ช่วยเพิ่มการไหลเวียนเลือด กระตุ้นการทำงานของม้าม ช่วยสร้างเม็ดเลือด สามารถใช้ได้กับผู้ที่มิมีปัญหาโลหิตจาง

ระบบทางเดินอาหาร - คลายกล้ามเนื้อระบบทางเดินอาหาร ลดอาการปวดเกร็งท้อง กระตุ้นการทำงานของกระเพาะอาหารและลำไส้ ขับลม แก้อืดท้องเฟ้อ ช่วยย่อยอาหาร บรรเทาอาการท้องผูก ทำให้เจริญอาหาร

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ผสมเป็นน้ำมันวด เพื่อบรรเทาอาการปวดข้อ รุมตอยด์ ข้ออักเสบ กล้ามเนื้ออักเสบ เกร็ง

ระบบทางเดินหายใจ - แก้อหวนต์ ลดไข้ ต้านเชื้อแบคทีเรียและเชื้อไวรัส

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่การใช้ที่ความเข้มข้นสูงอาจจะทำให้ระคายเคืองผิวได้

พืชมเสนตัน

(*Pogostemon cablin* (Blanco) Benth Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Patchouli

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ล้มลุก สูงประมาณ 1 เมตร ดอกมีสีขาวและสีชมพู เป็นพืชที่มีถิ่นกำเนิดในเอเชีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย จีน อินเดีย เวียดนาม บางประเทศในแถบแคริบเบียน แอฟริกา ตะวันตก

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบแห้ง โดยต้องเป็นใบแห้งที่ผ่านกระบวนการหมักเพื่อทำลายผนังเซลล์ของใบเสียก่อน จึงนำมาสกัด จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 1.5-2.5

คุณสมบัติของน้ำมันหอมระเหย

	สูมาตรา	อินเดีย	มาเลเซีย
Specific gravity at 25°c	0.950-0.990	0.955-0.985	0.970-0.990
Refractive index 20°c	ng	1.503-1.516	1.500-1.515
Optical rotation	-40° to -70°	(25°C)	(15°C)
Acid number	3.0-6.5	-45° -to -68°	-48° to -55°
Ester number	2.0-10.0	< 5.0	2.2-2.8
Solubility (v/v in 90% alcohol)	1:10	2.0-14.0	2.0-4.8
		1:10	1:7

องค์ประกอบทางเคมี

Patchouli alcohol (Patchoulol and norpatchoulinol) 23-25%, Patchouli pyricin, Epiguaypyridin, azulene, Cyclohexenones, Isophorone, Trimethyl cyclohexene dione, Tetramethyl cyclohexenone, alpha, beta-pinene, limonene, camphene, caryophyllene, alpha, beta-patchoulene, alpha - bulnesene, alpha - guqiene,

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายเครียด ลดการอักเสบ ต้านเชื้อแบคทีเรียและเชื้อรา ฆ่าเชื้อโรค สมานแผล ระวังกลิ่นตัว ขับปัสสาวะ ลดไข้

ข้อบ่งใช้

ระบบปกคลุมร่างกาย - ช่วยบรรเทาอาการปวด อักเสบจากแผล หรืออาการบาดเจ็บต่าง ๆ ผิวหนังอักเสบ ติดเชื้อแบคทีเรียหรือเชื้อรา ลดรอยแผลเป็น
ระบบประสาท - ช่วยลดความตึงเครียด ความวิตกกังวล
การบำรุงผิวพรรณ - เป็นน้ำมันที่มีประโยชน์สำหรับบำรุงผิว กระตุ้นการสร้างเซลล์ผิวใหม่ ป้องกันการติดเชื้อ ให้ความชุ่มชื้นกับผิว ป้องกันริ้วรอย ลดสิว
อื่น ๆ - ใช้ในอุตสาหกรรมผลิตเครื่องสำอางทำผลิตภัณฑ์มาส์คหน้า ให้ความสดชื่น ใช้เป็นตัวตรึงกลิ่นในน้ำหอม ประเทศญี่ปุ่นและมาเลเซียใช้แก้พิษงู ชาอูดีอาระเบียใช้แต่งกลิ่นอาหาร

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ไพล

(*Zingiber cassumunar* Roxb., Zingiberaceae)

ชื่อสามัญ Plai

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก ความสูง 0.7-1.5 เมตร มีเหง้าใต้ดิน เปลือกนอกสีน้ำตาล เนื้อในสีเหลืองแกมเขียว มีกลิ่นเฉพาะ แทงเหง้าจากใต้ดิน ดอกสีนวล พบได้ในแถบเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเหง้า จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 2.24

องค์ประกอบทางเคมี

Terpinen-4-ol, alpha, beta-Pinene, sabinene, myrcene, terpinene, limonene, p-Cymene, eugenol, fameraol, vanillin, alflabene, 3,4-dimethoxy benzaldehyde.

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดอาการอักเสบ คลายกล้ามเนื้อ แก้ปวด เคล็ด ขัดยอก ไทยโบราณใช้ทำลูกประคบ ช่วยคลายกล้ามเนื้อ และบำรุงผิว ต้านการเจริญเติบโตของเชื้อโรคต่าง ๆ ช่วยรักษาแผล ช่วยให้ประจำเดือนมาปกติ บรรเทาอาการคลื่นไส้อาเจียน แก้ปวดฟัน แก้เลือดกำเดา แก้โรคผิวหนัง กลากเกลื้อน ไล่แมลง แก้ท้องเสีย และช่วยรักษาภาวะความดันโลหิตต่ำ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่มีข้อมูล

เบอร์กามอท

(*Citrus bergamia* Risso et Poiteau, Rutaceae)

ชื่อสามัญ

Bergamot

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ 12 เมตร ใบเป็นรูปไข่ ผลกลมเล็ก เมื่อสุกมีสีเหลืองคล้ายส้ม พบได้ในเขตร้อนของทวีปเอเชีย ตอนใต้ของอิตาลี โมร็อกโก

การสกัด

ใช้วิธีบีบเย็น (Cold press) หรือสกัดด้วยไอน้ำจากเปลือกผล จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.5 แต่น้ำมันชนิดนี้จะมี bergaptene อยู่ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้มีอาการแพ้แสง แต่ถ้ากลั่นด้วยไอน้ำจะไม่มี bergaptene (bergaptene-free oil)

องค์ประกอบทางเคมี

Linalyl acetate (31.3%), linalool (11-22%), limonene (33%), bergaptene (0.23%), pinene (6%), myrcene (5.7%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด คลายเครียด ลดอาการซึมเศร้า ฆ่าเชื้อโรค ต้านเชื้อไวรัส สมานแผล ลดรอยแผลเป็น ดับกลิ่น กระตุ้นระบบทางเดินอาหาร ช่วยให้ผ่อนคลาย

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยขับลม ช่วยย่อยอาหาร ลดอาการปวดเกร็งในท้อง บรรเทาอาการเบื่ออาหารที่มีสาเหตุมาจากความเครียด บรรเทาอาการคลื่นไส้อาเจียน

ระบบทางเดินหายใจ - รักษาอาการแผลในปาก เจ็บคอ ทอนซิลอักเสบ ลดไข้ แก้หวัด

ระบบภูมิคุ้มกัน - ช่วยต่อต้านเชื้อไวรัส Herpes ซึ่งเป็นสาเหตุของเริม งูสวัด อีสุกอีใส

ระบบประสาทและอารมณ์ - ให้ความรู้สึกสดชื่น ทำให้จิตใจปลอดโปร่ง ช่วยให้นอนหลับ ลดอาการซึมเศร้า วิตกกังวล

ระบบทางเดินปัสสาวะ - รักษาอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบ (Cystitis) หรือการติดเชื้อในทางเดินปัสสาวะ โดยการผสมน้ำมันมะกรูดลงในอ่างอาบน้ำ จากนั้นจึงลงแช่ หรือผสมน้ำแล้วใช้ชำระล้างเฉพาะที่ก็ได้

การบำรุงผิวพรรณ - จากสรรพคุณของน้ำมันหอมระเหยของน้ำมันมะกรูดที่ช่วยต้านเชื้อแบคทีเรีย ทำให้มีประโยชน์ในการลดสิว รักษาแผลสด ผิวหนังอักเสบ โรคสะเก็ดเงิน

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

การสกัดด้วยวิธีการบีบเย็นจะมีสาร Bergaptene ซึ่งจะทำให้เกิดอาการผิวไหม้ แผลแสงแดด (phototoxicity) ดังนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงแสงแดดหลังการสัมผัสกับน้ำมันมะกรูด แต่ถ้าสกัดด้วยไอน้ำจะไม่มีสารนี้ จึงไม่ก่อให้เกิดอาการแพ้ หรือระคายเคือง

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปรียบเทียบขององค์ประกอบน้ำมันส้ม (Bitter orange oil) และน้ำมันเบอร์กามอต (Bergamot)

Component	Bitter orange	Bergamot
Alpha-pinene	0.40-1.30	0.90-1.50
Beta-pinene	0.30-6.00	4.50-7.00
Sabinene	0.05-1.30	0.75-1.25
Myrcene	1.80-2.20	1.00-2.00
d-Limonene	45.00-95.00	35.00-55.00
Gamma-terpinene	0.10-9.00	5.50-7.50
Decanol	0.40-1.50	0.10-0.40
Citronellal	1.00-2.00	0.50-1.50
Linalool	12.00-14.00	12.00-14.00
Linalyl acetate	9.00-11.00	30.00-35.00
Alpha-terpineol	0.10-3.00	0.08-0.10
Geraniol	2.50-3.50	0.30-0.50

ตารางที่ 3.1 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบน้ำมันส้ม (Bitter orange oil) และน้ำมันเบอร์กามอต (Bergamot) (ต่อ)

Component	Bitter orange	Bergamot
Nerol	0.30-0.60	0.05-0.10
Geraniol	0.45-0.85	0.01-0.02
Camphene	0.40-0.90	Ng
1.8-Chineole	1.00-8.00	Trace
Octanal	1.25-2.50	0.10-0.15
Nonanal	0.10-0.40	Trace
Nonyl acetate	Ng	0.80-1.00
Isopulegal	0.25-0.50	Ng
Geranyl formate	0.25-0.60	Ng
Terpinen-4-ol	0.25-0.45	0.25-0.40

Ng. Not given.

Figures in columns are range in percent. The very wide range of individual components is notable.

Source : Published data from Italian commercial samples.

มะนาวไทย

(*Citrus aurantifolia* Swingle, Rutaceae)

ชื่อสามัญ Lime

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

ไม้ยืนต้น สูง 4-6 เมตร กิ่งอ่อนมีหนาม เนื้อใบมีจุดน้ำมันกระจาย ดอกสีขาว มีกลิ่นหอม ใบมีกลิ่นหอม ผลมีสีเขียว เมื่อสุกจะมีสีเหลือง พบได้ทั่วไปในทวีปเอเชีย

การสกัด การสกัดน้ำมันมะนาวทำได้ 2 วิธี คือ

1. กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากผล จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.3-0.4
2. กลั่นโดยวิธีบีบเย็น (Cold pressed) จากเปลือกผล

คุณสมบัติของน้ำมันมะนาว (Lime oil)

Specific gravity (20°C)	0.856-0.862
Refractive index (20°C)	1.475-1.477
Optical rotation (20°C)	+34° to +45°
Aldehyde (% citral)	0.40-0.15

องค์ประกอบทางเคมี

	วิธีการสกัด	
	กลั่นโดยใช้ไอน้ำ	การบีบ
Alpha-pinene	1.69	2.47
Limonene	47.25	44.17
Bergamotene+terpinen-4-ol	3	1.56
Alpha-berpineol	6.81	Ng
Geraniol	0.31	1.70

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค ต้านเชื้อไวรัส ฆ่าปรสิต ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ลดไข้ ช่วยห้ามเลือด
ไล่แมลง บำรุงร่างกาย

ข้อบ่งใช้

ต้านเชื้อแบคทีเรีย - ช่วยบรรเทาอาการติดเชื้อในลำคอ รักษาไข้หวัดใหญ่
ระบบทางเดินอาหาร - บำรุงระบบทางเดินอาหาร ช่วยย่อยอาหาร ขับลม
ระบบน้ำเหลือง - กระตุ้นการไหลเวียนน้ำเหลือง ลดอาการบวม น้ำ ลดเซลล์
ลูไลท์

ระบบประสาทและอารมณ์ - กลิ่นหอม ให้ความสดชื่น ลดความอ่อนล้าทั้ง
ร่างกายและจิตใจ ลดความวิตกกังวล ลดอาการซึมเศร้า

การบำรุงผิวพรรณ - น้ำมันจากมะนาวมีฤทธิ์ฆ่าปรสิต ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ช่วยรักษาผิว
น้ำมันของผิว เหมาะกับผิวมัน มีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย ช่วยรักษาสิว

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

น้ำมันที่สกัดโดยใช้ไอน้ำ ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่
น้ำมันที่ได้จากการบีบเย็นจะทำให้เกิดการแพ้แสงแดด (Phototoxicity)

มะนาวฝรั่ง

(*Citrus limon* (L.) Burm.f., Rutaceae)

ชื่อสามัญ เลมอน (Lemon) มะนาวเทศ
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก มีหนาม
แหลมดอกสีขาวมีกลิ่นหอม ผลสด
รูปไข่ถึงรูปทรงกระบอก สีเหลือง
ทอง เปลือกหนามีกลิ่นหอม พบได้
ในเอเชียโดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียง
แถบเมดิเตอร์เรเนียน สเปน โปรตุเกส
อิตาลี แคลิฟอร์เนีย ออสเตรเลีย

การสกัด

ใช้วิธีการบีบเย็น (Cold press) จากเปลือกผล ใบบิใช้การกลั่นโดยใช้ไอน้ำ จะได้น้ำมัน
หอมระเหยร้อยละ 0.5-0.6

คุณสมบัติของน้ำมันมะนาวฝรั่ง (Lemon oil)

Specific gravity (25°C)	0.85-0.86
Refractive index (20°C)	1.474-1.475
Optical rotation (20°C)	+56° to +66°
Solubility (v/v in 95% alcohol)	1.3
Aldehyde (% citral)	2.5-3.5

องค์ประกอบทางเคมีของน้ำมันหอมระเหย

d-Limonene (59.92%), pinene (18%), terpine(9.39%), citral, citronellol,
sabinene, myrcene, citral, linalool, germiol, octanol, nonanol, citronellal

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

น้ำมันจากมะนาวฝรั่งมีสรรพคุณของน้ำมันหอมระเหยที่เด่น คือ ต้านเชื้อแบคทีเรีย
ต้านเชื้อไวรัส ฆ่าเชื้อโรค สามารถช่วยห้ามเลือด ลดไข้ ขับลม ขับปัสสาวะ ลดการ
อักเสบ ลดความดันโลหิต ฆ่าแมลง ถ่ายพยาธิ และบำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบการไหลเวียนเลือด - บำรุงหลอดเลือด (circulatory tonic) ลดการอุดตันของหลอดเลือด ลดไขมันในเส้นเลือด ช่วยบรรเทาอาการเส้นเลือดของหลอดเลือดเปราะ รักษาโรคหลอดเลือด

ระบบภูมิคุ้มกัน - กระตุ้นภูมิคุ้มกันของร่างกาย กระตุ้นการสร้างเม็ดเลือดขาว จึงช่วยต่อต้านเชื้อแบคทีเรีย บรรเทาอาการหวัด หลอดลมอักเสบ และหอบหืด

ระบบไหลเวียนน้ำเหลือง - มีฤทธิ์ล้างพิษอย่างอ่อน (mild detoxification) ลดเซลล์ไลต์

ระบบประสาทและอารมณ์ - คลายเครียด ทำให้จิตใจปลอดโปร่ง สงบ

การบำรุงผิวพรรณ - มีฤทธิ์ฝาดสมาน กระชับผิว ลดการผลิตน้ำมันของต่อมไขมัน ลดสิว ลดความมัน

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง ภายหลังจากสัมผัสกับน้ำมันนี้ ไม่ควรถูกแสงแดด เนื่องจากอาจทำให้แพ้แสงแดด (Phototoxicity)

มะลิ

(*Jasminum grandiflorum* Kobuski, *Jasminum sambac* Aiton, Oleaceae)

ชื่อสามัญ Jasmine

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้พุ่มสูงประมาณ 2 เมตร ดอกขาวมีกลิ่นหอม มีถิ่นกำเนิดในประเทศแถบอินเดียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางการค้ามี 3 สายพันธุ์ที่สำคัญได้แก่

- *J. auriculatum* เป็นสายพันธุ์แถบอินเดียตอนใต้ ชอบอากาศหนาว
- *J. grandiflorum* เป็นสายพันธุ์ที่มีถิ่นกำเนิดทางตอนเหนือของอิหร่าน อัฟกานิสถาน และแคชเมียร์

ปัจจุบันพบได้ในแถบเมดิเตอร์เรเนียน โมร็อกโค อียิปต์ และอินเดีย ปลูกได้ดีในเขตอากาศอบอุ่น

- *J. sambac* เป็นสายพันธุ์แถบอินเดียตอนใต้ และจีน

การสกัด

ในอดีตสกัดด้วยวิธี *enfleurage* ปัจจุบันจะสกัดด้วยตัวทำละลาย (Solvent extraction) จากดอก จะได้เป็น concrete ในสัดส่วนร้อยละ 0.2 จากนั้นจึงนำมาสกัดด้วยตัวทำละลาย คือแอลกอฮอล์อีกครั้ง จะได้เป็น Absolute ร้อยละ 0.1 (ดอกมะลิประมาณ 1,000 กิโลกรัม สกัดได้ concrete ประมาณ 2.5-3.5 กิโลกรัม ซึ่งจะได้ absolute ประมาณ 1-1.5 กิโลกรัม)

องค์ประกอบทางเคมี

Benzoate and phytol (24.55%), benzyl acetate (22.09%), linalool (6.44%), isophytol and jasmine lactone (9.77%), jasmine (2.06%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายเครียด ฆ่าเชื้อโรค ลดการหดเกร็งของกล้ามเนื้อเรียบ (Antispasmodic) ขับน้ำนม ลดการอักเสบ ทำให้อ่อนหลับ บำรุงร่างกาย (Tonic) กระตุ้นความรู้สึกทางเพศ (Aphrodisiac)

ข้อบ่งใช้

ระบบประสาทและอารมณ์ - ถือเป็นน้ำมันที่ดีที่สุดสำหรับคลายเครียด ลดความวิตกกังวล ลดอาการซึมเศร้า

ระบบสืบพันธุ์ - ผสมเป็นน้ำมันสำหรับนวดเพื่อลดอาการเจ็บปวดระหว่างคลอดบุตรและหลังคลอดบุตร เพิ่มการบีบตัวของกล้ามเนื้อ ลดอาการปวดประจำเดือน

การบำรุงผิวพรรณ - ช่วยบำรุงผิว เหมาะกับผิวแห้งและผิวแพ้ง่าย

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่อาจก่อให้เกิดอาการระคายเคืองในรายที่แพ้ได้

ตารางที่ 3.2 แสดงการเปรียบเทียบองค์ประกอบของน้ำมันมะลิจากแหล่งต่าง ๆ

Compound	Algerian	Egyptian	French	Italian
Ethyl alcohol	1.62	2.59	1.79	Ng
Linalool	5.74	6.11	6.44	6.54
Benzyl acetate	27.13	26.25	22.09	26.84
Famesene	2.00	2.46	1.86	1.37
Benzyl alkonol	1.22	0.92	1.56	1.79
Cis(A9)Jasmone	2.95	2.23	2.60	2.93
Nerolidol	0.16	0.18	0.11	0.16
(Z)(A9)3(A9)hexenyl benzoate	2.49	2.40	2.64	2.76
Eugenol	2.27	2.38	1.66	1.86
Methyl anthranilate	2.60	1.93	2.04	2.86
Isophytola	8.37	9.27	9.77	7.41
Methyl jasmonate	3.18	3.88	2.99	3.07
Indole	2.55	2.71	2.48	1.39
Phytol acetate	7.90	9.00	10.25	7.98
Methyl linoleate	3.18	3.26	2.63	2.08
Phytolb	20.77	9.17	24.5	24.76
Benzyl benzoate	ng	11.68	ng	Ng

มาร์จอแรม

(*Origanum majorana* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Sweet majoram

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 60 เซนติเมตร มีขนปกคลุมใบและลำต้น ใบสีเขียวเข้มรูปไข่ ดอกเล็ก สีเทาและขาว ทั้งต้น มีกลิ่นหอมฉุนกำเนียดอยู่แถบเมดิเตอร์เรเนียน พบการเก็บเกี่ยวในแถบยุโรปทั้งหมดและเอเชีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากทั้งต้นและดอก จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.5-3

องค์ประกอบทางเคมี

Sabinene(3%), terpinene(10%), p-cymene (5.3%), methyl chavical (26.6%), terpinen-4-ol (31.6%), linalyl acetate (7.4%), linalool (3.3%), carvacrol, citral (5.4%), ocimene(6.4%), cadinene(4.2%), citral, eugenol 11.2%

คุณสมบัติของน้ำมันมาร์จอแรม (Majoram oil)

Specific gravity at 25°C	0.890-0.906
Refractive index at 20°C	1.4700-1.4750
Optical rotation at 25°C	-4 to + 24
Solubility (at 25°C in 80% ethyl alcohol)	1 : 2
Acid Value	Not more than 2.5
Saponification Value	23-40

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ฆ่าเชื้อโรค ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม ขับเหงื่อ ช่วยย่อยอาหาร ขับปัสสาวะ ลดความดันโลหิต ทำให้สงบ นอนหลับ ขับระดู (emmenagogue)

ข้อบ่งใช้

ระบบการไหลเวียนเลือด - ช่วยเพิ่มการไหลเวียนเลือด ลดอาการฟกช้ำ ขยายหลอดเลือด รักษาโรคความดันโลหิตสูง

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยกระตุ้นการบีบตัวของลำไส้เล็ก ช่วยย่อยอาหาร ขับลม บรรเทาอาการท้องผูก ลดการปวดเกร็งท้อง

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - มีฤทธิ์แก้ปวด ใช้รักษาอาการปวดกล้ามเนื้อ ปวดข้อรูมาตอยด์ ข้ออักเสบ เคล็ด ชัด ยอก ฟกช้ำ

ระบบประสาทและอารมณ์ - เสริมสร้างการทำงานของระบบประสาท parasympathetic และลดการทำงานของระบบประสาท sympathetic ทำให้ผ่อนคลายความวิตกกังวลที่มีสาเหตุมาจากความเครียด ทำให้นอนหลับ ลดอาการปวดศีรษะ ไมเกรน

ระบบทางเดินหายใจ - ใช้สูดดม บรรเทาอาการหวัด คัดจมูก ลดอาการไอ ลดการเกร็งตัวของหลอดลม

ระบบสืบพันธุ์ - คลายกล้ามเนื้อเรียบของมดลูก สามารถนำมาประคบบริเวณท้องน้อยเพื่อลดอาการปวดประจำเดือน

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

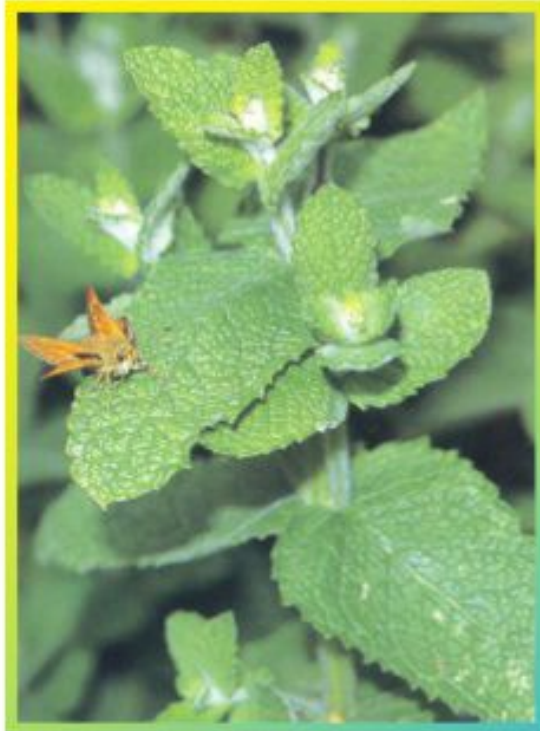
ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์

มิ้นท์

(*Mentha arvensis* L. var *japonica* Hook.f., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ

Mint

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 60 เซนติเมตร มีกลิ่นหอมทั้งต้น พบได้ทั้งในแถบยุโรป และเอเชีย โดยเฉพาะจีน และญี่ปุ่น

การสกัด

การกลั่นโดยใช้ไอน้ำ จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.5

องค์ประกอบทางเคมี

Menthol (70-95%), menthyl acetate, isomenthone, thujone, phellandrene, piperitone, menthofuran

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ใช้คล้าย Peppermint ใช้แก้ปวดศีรษะเพราะความตื่นกลัว แก้ปวดข้อรูมาตอยด์ โรคประสาท ปวดฟัน กล้องเสียงอักเสบ อาหารไม่ย่อย หัวดีและหลอดเลือดอักเสบ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

เมอร์

(Commiphora myrrh Holmes, Burseraceae)

ชื่อสามัญ Myrrh

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก หรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ 10 เมตร ใบมี 3 แฉก ดอกสีขาว พบได้ในแถบตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปแอฟริกา และตอนใต้ของอารเบียเมอร์ เป็น

คำเรียกชื่อยางไม้หรือเรซิน (Resinous exudation) ของต้น *C. molmol* ที่ผลิตออกมาเพื่อรักษา หรือสมานแผลของตนเอง มีสีเหลืองอ่อน แต่เมื่อทิ้งไว้จนแห้งจะมีสีน้ำตาลแดง มีกลิ่นหอม นำมาสกัดน้ำมันหอมระเหยได้ ผลิตในยุโรปและสหรัฐอเมริกา ในสมัยอียิปต์โบราณใช้เมอร์ (Myrrh) ในการบูชาเทพเจ้า ใช้ทำน้ำหอมที่เรียกว่า “Kyphi”

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากยางของต้นไม้ (oleoresin-gum) จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 3-5

ส่วนประกอบทางเคมี

Heeraboliene, limonene, dipentene, pinene, eugenol, cinnamaldehyde, cadinene, curzerene, curzerenone

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดการอักเสบ ต่อต้านเชื้อแบคทีเรีย เชื้อราฆ่าเชื้อโรค ฆ่าพยาธิ ขับลม ช่วยย่อยอาหาร แก้ไอ ขับเสมหะ ทำให้นอนหลับ ขับระดู (emmenagogue) ช่วยสมานแผล

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์ต่อต้านเชื้อแบคทีเรีย - ผสมเป็นผลิตภัณฑ์สำหรับบรรเทาอาการในช่องปาก เช่น เหงือกอักเสบ ติดเชื้อในลำคอ ทำเป็นครีมฆ่าเชื้อโรค รักษาแผลสด แผลกดทับ หรือริดสีดวงทวารได้

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยกระตุ้นการทำงานของระบบกระเพาะและลำไส้ บรรเทาอาการอึดอัด ไม่สบายท้อง อาหารไม่ย่อย ท้องเสีย และเบื่ออาหาร

ระบบประสาทและอารมณ์ - ทำให้สงบ นอนหลับ และคลายเครียดได้ดี

ระบบทางเดินหายใจ - ขับเสมหะ บรรเทาอาการไอ หลอดลมอักเสบและหวั

ระบบสืบพันธุ์ - กระตุ้นการทำงานของมดลูก ทำให้ประจำเดือนมาสม่ำเสมอ ลดอาการปวดประจำเดือน ลดผื่นคัน

การบำรุงผิวพรรณ - มีฤทธิ์ฝาดสมาน ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา จึงเหมาะกับการรักษาเท้า ลดกลิ่น และลดเชื้อรา

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ไม่ควรใช้ในผู้ที่มีผิวแพ้ง่าย ไม่ควรใช้เวลานานติดต่อกันเกิน 1 เดือน และห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์

เมอร์เทิล

(*Myrtus communis* L., Myrtaceae)

ชื่อสามัญ Myrtle

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้พุ่ม สูงประมาณ 3-4 เมตร กิ่งเล็ก เปลือกต้นสีน้ำตาล ปลายใบแหลม ดอกสีขาว หรือสีชมพูอ่อน ทั้งใบ และดอก มีกลิ่นหอม มีถิ่นกำเนิดในแถบเมดิเตอร์เรเนียน และเอเชียตะวันตก การผลิตน้ำมันหอมระเหย จะพบได้ในแถบตุนิเซีย ฝรั่งเศส คอร์ซิกา สเปน โมร็อกโค และอิตาลี

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบและกิ่งอ่อน ในบางแห่งอาจใช้ดอก ซึ่งจะได้น้ำมันสีเหลืองอ่อน ถึงสีส้ม กลิ่นหอม

สดชื่น ผสมได้ดีกับน้ำมันมะกรูด (Bergamot) ลาเวนดิน (Lavandin) โรสแมรี่ (Rosemary) มะนาว (Lime)

คุณสมบัติของน้ำมันเมอร์เทิล (Myrtle oil)

Specific gravity at 25 °C	0.911-0.930
Refractive index at 20 °C	1.468-1.470
Optical rotation at 20 °C	-21° to -26°
Solubility in 80 % ethyl alcohol	1:2 -10
Ketone content	63-92 %

องค์ประกอบทางเคมี

1,2-cineol (29.89%), myrtenyl acetate (35.9%), myrtenol (0.58%), pinene (8%), lomonene (7.58%), carvacrol, geraniol, linalyl acetate

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดการอักเสบ แก้เชื้อโรค แก้เชื้อแบคทีเรีย ขับเสมหะ ฆ่าพยาธิ

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินหายใจ - บรรเทาอาการหลอดลมอักเสบเรื้อรัง ไอหรือมีเสมหะมาก ติดเชื้อต่าง ๆ สามารถใช้ได้กับเด็ก โดยการทาบริเวณหน้าอก หรือจุดในตะเกียงน้ำมันหอม

ระบบทางเดินปัสสาวะ - ช่วยฆ่าเชื้อของทางเดินปัสสาวะ รักษาอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบ โดยวิธีการแช่อาบ หรือ sit bath

การบำรุงผิวพรรณ - รักษาผิว ลดความมัน กระชับรูขุมขน เหมาะกับผิวที่มีปัญหารูขุมขนกว้าง บรรเทาอาการแพ้

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ยี่หร่า

(*Cuminum cyminum* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Cumin

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุกคล้ายผักชี สูงประมาณ 50 เซนติเมตร ต้นพอม กิ่งก้านมาก สีเขียวเข้ม ดอกสีขาว ขาว เมล็ดเรียวยาว มีถิ่นกำเนิดแถบอียิปต์ ตอนบน เดิมปลูกมากในเขตเมดิเตอร์เรเนียน สเปน ฝรั่งเศสและโมร็อกโก ปัจจุบันปลูกมากในแอฟริกาเหนือ ตะวันออกกลาง อินเดีย จีน รัสเซีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากเมล็ด จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 2.5-4
กลั่นเครื่องเทศจนคล้ายกับเทียนสัตตบงกช

คุณสมบัติของน้ำมันยี่หร่า (cumin oil)

Specific gravity at 25°C	0.905-0.925
Refractive index at 20°C	1.5010-1.5060
Optical rotation at 25°C	+3° to + 8°C
Solubility at 25°C	1:8 in 80% Ethyl alcohol
Aldehyde Content	45-52 %

องค์ประกอบทางเคมี

มี aldehydes มากกว่า 60 % ซึ่งมี Cuminaldehyde และมี Monoterpene Hydrocarbons (52%) ซึ่งมี pinenes, terpinenes, cymene, cuminic alcohol

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

เพิ่มการไหลเวียนเลือด แก้ปวดกล้ามเนื้อ ช้อ ช่วยกระตุ้นน้ำย่อย และกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต ช่วยย่อยอาหาร ลดการบีบเกร็งของกระเพาะอาหาร

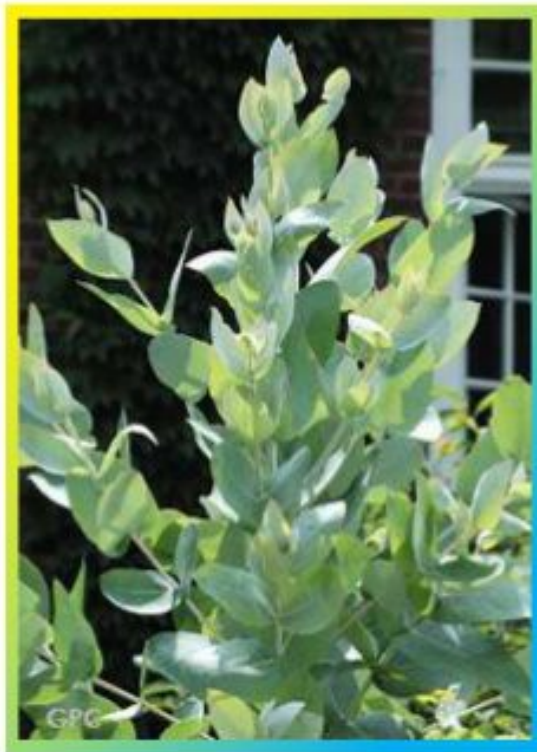
และลำไส้ รักษาบิด ท้องเสีย ระบบประสาทและอารมณ์ แก้ปวดศีรษะ ไมเกรน ระบบประสาท

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง ภายหลังจากใช้ไม่ควรสัมผัสกับแสงแดดเนื่องจากอาจทำให้แพ้แสงแดด (Phototoxicity) สตรีมีครรภ์ไม่ควรใช้

ยูคาลิปตัส

(*Eucalyptus globulus* Labill , Mytaceae)

ชื่อสามัญ Eucalyptus

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีถิ่นกำเนิดในประเทศออสเตรเลีย มีมากกว่า 600 สายพันธุ์ทั่วโลก แต่น้อยกว่า 20 สายพันธุ์ที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ สำหรับพันธุ์ที่ใช้ผลิตน้ำมันหอมระเหยนั้นเป็นพันธุ์ที่มีองค์ประกอบทางเคมีคือ cineole ในปริมาณที่ค่อนข้างสูง ตัวอย่างเช่น *E. globulus* - อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Tasmanian blue gum พบมากในแถบโปรตุเกส สเปน และจีน

E. polybractea - เป็นพันธุ์ที่นิยมนำมาใช้สกัดน้ำมันหอมระเหยในออสเตรเลีย

E. citriodora - เป็นพันธุ์ที่มีกลิ่นเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากยูคาลิปตัสพันธุ์อื่น เพราะมีองค์ประกอบของ citronellal อยู่มาก จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Lemon-scented gum พบมากในแถบประเทศบราซิล แอฟริกาใต้ อินโดนีเซีย โมร็อกโค กัวเตมาลา

E. smithii - อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า gully gum พบมากแถบทวีปแอฟริกาตอนใต้

การสกัด

E. dives - อาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า broadleaf peppermint พบมากในแถบออสเตรเลียและแอฟริกาใต้ จำแนกได้ 3 ชนิด ตามองค์ประกอบทางเคมี (Chemotypes) คือ cineole variety, phellandrene variety, piperitone type กลิ่นโดยใช้ไอน้ำจากใบของยูคาลิปตัสพันธุ์ต่าง ๆ

- E. globulus*   จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.7-2.4
- E. polybractea*   จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.7-5.0
- E. citriodora*   จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 1.2
- E. smithii*   จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 1.0-2.2
- E. dives*   จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 3.5

คุณสมบัติของน้ำมัน *E. globulus* และ *E. citriodora*

	คุณสมบัติตาม มาตรฐาน EOA	
	<i>E. globulus</i>	<i>E. citriodora</i>
Specific gravity at 25°C	-	0.860-0.875
Refractive index at 20°C	1.4580-1.4700	1.4510-1.4640
Optical rotation at 20°C	-2° to +10°	-0.5° to +2°
Solubility (v/v)	1:4-5	1:3
Aldehyde Content (as citronellal)	(in 70% ethyl alcohol)	(in 80% ethyl alcohol)
	-	65-85%
Cineole content	Min 70%	-

EOA = Essential Oils Association

องค์ประกอบทางเคมี

ยูคาลิปตัส	องค์ประกอบทางเคมี
<i>E. globulus</i>	Alpha-pinene (10.66%), limonene (3.29%), 1,8-cineole (69.10%), terpineol (0.22%), globulol (5.33%), alpha-phellandrene (0.09%)
<i>E. polybractea</i>	Alpha-pinene (0.90%), limonene (1.10%), 1,8-cineole (91.90%), terpineol (0.51%), globulol (0.05%)
<i>E. citriodora</i>	Alpha-pinene (0.14%), citronellal (80.1%), isopluegol (3.41%), citronellol (4.18%) linalool (0.66%)
<i>E. smithii</i>	Alpha-pinene (4.08%), limonene (3.29%), 1,8-cineole (80.54%), terpineol (0.11%), globulol (2.36%)
<i>E. dives</i>	Alpha-pinene (1.10%), alpha-phellandrene (19.52%), p-cymene (3.36%), terpineol (4.0%), piperitone (52.27%), globulol (6.03%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ต้านเชื้อโรค ต้านเชื้อไวรัส ต้านเชื้อรา ต้านแบคทีเรีย ลดอักเสบ
 แก้ปวดข้อรูมาตอยด์ แก้ปวดท้อง ฝาดสมาน ลดอาการคัดจมูก แก้ไอ
 ขับปัสสาวะ ระงับกลิ่นกาย ทำให้ผิวหนังร้อนแดง (rubefacient) ช่วยสมานแผล

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์ลดอาการปวด - บรรเทาอาการปวดจากแมลง สัตว์กัดต่อย ปวดกล้ามเนื้อ
 ปวดข้อรูมาตอยด์ ปวดประสาท (neuralgia)

ระบบประสาทและอารมณ์ - บรรเทาอาการปวดศีรษะ ไมเกรน

ระบบทางเดินหายใจ - ลดอาการคัดจมูก แก้หวัด ไซนัส หลอดลมอักเสบ
 ต้านเชื้อแบคทีเรียกลุ่ม Airboun staphylococci ช่วยขับเสมหะ โดยเฉพาะ
E. dives

การบำรุงผิวพรรณ - ไล่แมลง รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แผลสดต่าง ๆ
 ลดรังแค

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ในบางรายที่แพ้อาจก่อให้เกิด
 อาการระคายเคืองได้ ห้ามรับประทาน อาจทำให้เสียชีวิต

โรสแมรี่

(*Rosmarinus officinalis* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Rosemary

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 2 เมตร เป็นพุ่มกว้าง 1.2 เมตร ดอกมีหลายสี เช่น สีฟ้า สีชมพู หรือสีขาว ใบหนา เรียวเล็ก และแคบ มีถิ่นกำเนิดในประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน ฝรั่งเศส สเปน อิตาลี ตูนิเซีย จีน แต่ผลิตมากในฝรั่งเศส สเปน ตูนิเซีย และโปรตุเกส แหล่งปลูกที่แตกต่างกันจะมีผลให้องค์ประกอบทางเคมีที่แตกต่างกันดังตาราง

การสกัด

สกัดโดยใช้ไอน้ำจากดอก จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 1-2

คุณสมบัติของน้ำมันโรสแมรี่ (Rosemary oil)

Specific gravity at 25°C	0.893-0.910
Refractive index at 20°C	1.4682-1.4172
Optical rotation at 20°C	-0°58' to +11° 31'
alcohol content (as bornyl alcohol)	8-18 %
ester content (as bornyl acetate)	0.6-0.7%

องค์ประกอบทางเคมี

องค์ประกอบทางเคมี	แหล่งกำเนิด		
	ตูนิเซีย	สเปน	ฝรั่งเศส
Alpha-pinene	10.3-11.6	19.1-26.9	10.4
Borneol	2.8-4.2	2.4-3.4	3.1
Beta-pinene	4.9-7.7	4.3-7.7	7.6
Camphor	9.9-12.5	12.7-20.7	-
Cornyl acetate	1.0-1.2	0.4-1.6	13.2
Camphene	4.0-4.3	7.0-9.9	4.2
Cineol	40.1-44.45	17.0-25.1	49.1
Camphene	4.0-4.3	7.0-9.9	4.2
Limonene	2.0-4.8	2.9-4.9	2.1

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ต้านเชื้อแบคทีเรีย ฆ่าเชื้อโรค ต้านอนุมูลอิสระ แก้ปวดข้อรูมาตอยด์ แก้ปวด คลายเครียด ขับลม ขับปัสสาวะ ทำให้ร้อนแดง (Rubefacient) ทำให้สดชื่น แก้ปวด

ข้อบ่งใช้

ระบบหัวใจและหลอดเลือด - บำรุงหัวใจ ลดอาการใจสั่น เพิ่มการไหลเวียนโลหิต ช่วยลดความดันโลหิต

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ลดอาการปวด อักเสบของกล้ามเนื้อ ปวดข้อ ข้ออักเสบ ข้อรูมาตอยด์

ระบบทางเดินหายใจ - บรรเทาอาการหืด หอบ หลอดลมอักเสบ ไช้น้ำอักเสบ ลดเสมหะ

ระบบประสาทและอารมณ์ - บรรเทาอาการปวดศีรษะ ปวดไมเกรน เชื่อว่าช่วยกระตุ้นการทำงานของสมองส่วนกลาง ช่วยสร้างสมาธิ และกระตุ้นความจำ

การบำรุงผิวพรรณ - ลดสิ่ว บรรเทาอาการผื่นคัน ลดรังแค กระตุ้นการเจริญของเส้นผม จึงเหมาะสำหรับผลิตภัณฑ์บำรุงผมและหนังศีรษะ

อื่น ๆ - เสริมสร้างการทำงานของตับ (Liver tonic) ลดเซลล์โลท์

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง ผู้ที่เป็นโรคลมชัก ความดันโลหิตสูง และสตรีมีครรภ์ ควรหลีกเลี่ยง

โรสวูด

(*Aniba roseodora* Ducke, Lauraceae)

ชื่อสามัญ Rosewood

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้น เนื้อไม้แข็ง มีสีแดง ดอกสีเหลือง พบมากในอเมริกาใต้ และกลุ่มเกาะเมซอน

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากขี้เลื่อย จะได้ น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.8-1.6 น้ำมันที่ได้มีสีเหลืองอ่อน กลิ่นคล้าย ดอกกุหลาบแต่เผ็ดร้อนกว่า

องค์ประกอบทางเคมี

Linalol (90-97%), 1,8-cineol, alpha-terpineol, geraniol, citronellal, limonene, alpha-pinene, p-cymene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายเครียด ลดอาการซึมเศร้า ฆ่าเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรีย บำรุงสมอง (cephalic) ดับกลิ่น ไล่แมลง

ข้อบ่งใช้

ระบบประสาทและอารมณ์ - ปรับสมดุลของอารมณ์ ทำให้สดชื่น กระปรี้กระเปร่า คลายเครียด ลดอาการวิตกกังวล บรรเทาอาการปวดศีรษะ จากการทดลองในหนู พบว่า สามารถลดอาการชักเกร็งได้ดี

การบำรุงผิวพรรณ - จากฤทธิ์ที่ต้านเชื้อแบคทีเรีย กระตุ้นการสร้างเซลล์ผิวหนัง จึงใช้ได้ดีกับผู้ที่ผิวมีปัญหา ผิวแห้ง ผิวบาง ผิวผสม หรือผิวหนังอักเสบ สามารถใช้ระงับกลิ่นตัวได้ดี ถือเป็นน้ำมันที่อ่อนโยนกับผิว

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ลาเวนเดอร์

(*Lavandula angustifolia* Mill., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Lavender, true lavender

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 1 เมตร สีเขียวอ่อน ใบเรียวยาว ดอกเป็นช่อสีม่วงอมฟ้า ทั้งต้นมีกลิ่นหอม ชอบอากาศเย็น มีถิ่นกำเนิดอยู่ในประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน มีทั้งหมดประมาณ 30 สายพันธุ์ทั่วโลก แต่มี 4 สายพันธุ์ ที่สำคัญ ได้แก่ *L.angustifolia* (true lavender), *L.latifolia* (spike lavender), *L.intermedia* (lavandin), *L.stoechas* (maritime lavender) สายพันธุ์ที่นำมาใช้ในทางสுகนธบำบัดมากที่สุด คือ *L.angustifolia* (true lavender) มีแหล่งผลิตที่สำคัญ คือ ประเทศบัลแกเรียและฝรั่งเศส

อาจพบได้บ้างในประเทศออสเตรเลีย อาเจนตินา อังกฤษ ฮังการี ญี่ปุ่น โมร็อกโค อิตาลี แอลจีเรีย อินเดีย และรัสเซีย ลาเวนเดอร์ที่ปลูกในที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลยิ่งมากยิ่งมีราคาแพง เพราะจะได้น้ำมันที่มีคุณภาพดีกว่า (ปริมาณ linalyl ester สูงกว่า)

L.intermedia (lavandin) เป็นสายพันธุ์ผสมระหว่าง *L.angustifolia* (true lavender) และ *L.latifolia* (spike lavender) ปลูกและให้ปริมาณน้ำมันสูงกว่า true lavender ถึงสองเท่า แต่คุณภาพน้ำมันค่อนข้างต่ำ ถูกนำไปใช้ในการผลิตสบู่ ผงซักฟอก ไม่ใช้ในทางสுகนธบำบัด แต่จะใช้เพื่อปลอมปนกับน้ำมัน true lavender เพื่อลดต้นทุนการผลิต

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากดอกและต้น จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 1.5

คุณสมบัติของน้ำมันลาเวนเดอร์ (Lavender oil)

	Lavender oil	Lavender oil	Spike Lavender oil
	Constantes Analytiques		Y. Masada &
	Dcs Huiles Essentielles		T. Moroc
Specific gravity at 20°C	0.876-0.892	0.885-0.896	0.899-0.911 (15°C)
Refractive index at 20°C	1.4570-1.4640	1.4580-1.4660	1.4624-1.4679
Optical rotation at 20°C	-3° to 11°	-1° to 7°	-7° 25' to -1° 9'
Solubility: 1 vol.	1:5 in 70% EtOH	1:4 in 70% EtOH	
Acid value	<0.8	2	
Ester %	35-55	16-35	3-21

องค์ประกอบเคมี

linalyl acetate (46.71-53.80%), linalool (29.35-41.62%), lavendulyl acetate (0.27-4.24%), lavendulol, terpineol, cineol, limonene, ocimene, caryophyllene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ป้องกันชัก คลายเครียด ลดอาการซึมเศร้า ฆ่าเชื้อโรค ต่อต้านเชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส เชื้อรา สมานแผล กระตุ้นการหลั่งน้ำดี (cholagogue) ขับปัสสาวะ ขับระดู (emmenagogue) ลดความดันโลหิต ทำให้อ่อนหลับ

ข้อบ่งใช้

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ลดอาการปวดกล้ามเนื้อ ปวดข้อ ข้ออักเสบ ข้อรูมาตอยด์ ปวดร้าวลงขา

ระบบประสาทและอารมณ์ - คลายเครียด ทำให้สงบ ลดความกระวนกระวายจิตใจปลอดโปร่ง ลดอาการซึมเศร้า เป็นน้ำมันสำหรับผู้ที่ไม่อ่อนไม่หลับ โดยเฉพาะที่มีสาเหตุจากความเครียด วิดกกังวล บรรเทาอาการปวดศีรษะ ไมเกรน ช่วยลดความดันโลหิต

ระบบสืบพันธุ์ - ลดอาการเครียดก่อนมีประจำเดือน ผสมเป็นน้ำมันนวดลดอาการปวดท้องประจำเดือน การใช้ในสตรีหลังคลอดจะช่วยลดความเจ็บปวดและลดความซึมเศร้าได้ดี นำมาผสมน้ำเพื่อแช่อาบ ช่วยลดเชื้อราในช่องคลอด

ระบบทางเดินหายใจ - เหมาะสำหรับรักษาอาการหวัด หลอดลมอักเสบ มีเสมหะ ช่วยให้หายใจสะดวก

การบำรุงผิวพรรณ - นำมาใช้ในผลิตภัณฑ์บำรุงผิว เหมาะกับทุกสภาพผิว ลดอาการแพ้ คัน ลดการอักเสบต่อต้านเชื้อโรค ใช้รักษาอาการแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แผลงสัตว์กัดต่อย

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ลาเวนเดอร์ สไปค์

(*Lavandula spica* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Spike Lavender

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 1 เมตร ใบเป็นรูปหอก ดอกเป็นกระจุก สีเป็นสีฟ้าอมเทา พบได้ในประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน เช่น ฝรั่งเศส สเปน อิตาลี ประเทศที่มีการผลิตมาก คือ สเปน

การสกัด

สกัดโดยใช้ไอน้ำ หรือการสกัดโดยใช้น้ำจากดอก น้ำมันที่ได้จะใส หรือสีเหลืองอ่อน ผสมได้ดีกับโรสแมรี่ (Rosemary) ยูคาลิปตัส (Eucalyptus) โรสวูด (Rosewood) และลาเวนเดอร์ (Lavender)

องค์ประกอบทางเคมี

Linalool (32.4%), myrcene (1.4%), 1,8-cineole (23.5%), camphor (20%), alpha-pinene (1.7%), borneol (4.6%), geraneol (1.8%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ลดอาการซึมเศร้า ฆ่าเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรีย เพิ่มการไหลเวียนของน้ำดี (cholagogue) ขับระดู (emmenagogue) ทำให้ผิวหนังร้อนแดง (rubefacient) ไโลแมลง สมานแผล

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์แก้ปวด - ผสมกับเปปเปอร์มินต์ (peppermint) ช่วยลดอาการปวดศีรษะ ผสมกับเสจ (sage) ช่วยลดอาการปวดประจำเดือน หรือผสมกับโรสแมรี่ (Rosemary) ช่วยลดอาการปวดข้อรูมาตอยด์ได้ น้ำมันหอมระเหยมีฤทธิ์คลายกล้ามเนื้อ ช่วยบรรเทาอาการปวดท้อง

ระบบทางเดินหายใจ - ช่วยแก้ไอและขับเสมหะ การติดเชื้อในทางเดินหายใจ

ระบบประสาทและอารมณ์ - ลดความดันโลหิต ปวดศีรษะ คลายเครียด

การบำรุงผิวพรรณ - ช่วยไโลแมลง รักษาแผลไฟไหม้ ผิวหนังอักเสบ แผลสดตัว กัดต่อย รังแค เส้นเลือดขอด ลดสิว ใช้ได้กับทุกสภาพผิว

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

เลมอน บาล์ม

(*Melissa officinalis* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ

Melissa

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 90 เซนติเมตร ดอกเล็ก มีสีขาวและสีชมพู สกัดได้ในแถบ ฝรั่งเศส เยอรมันนี อิตาลี และสเปน

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบและดอก จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.2

องค์ประกอบทางเคมี

Geranial (37.2%), neral (24.1%), copaene (4%), citronellal (0.7%), caryophyllene (9.95%), nerol, gerald, linalool, citral

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ด้านการซึมเศร้า คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ด้านเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส ขับลม ลดไข้ ลดความดันโลหิต ทำให้อ่อนหลับ ขับเหงื่อ บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบหัวใจและหลอดเลือด - ลดอาการหายใจถี่ หัวใจเต้นเร็ว ทำให้สงบ ช่วยลดความดันโลหิต ใช้ได้กับผู้ที่มีความดันโลหิตสูง

ระบบทางเดินอาหาร - เสริมการทำงานของกระเพาะอาหาร ช่วยย่อย ลดอาการปวดเกร็งท้อง ขับลม แก้อาการท้องอืดท้องเฟ้อ ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียน

ระบบภูมิคุ้มกัน - ช่วยต้านเชื้อไวรัสกลุ่ม Herpes ใช้รักษาอาการเริ่ม งูสวัด อีสุกอีใส

ระบบประสาทและอารมณ์ - ลดอาการเครียด วิดกกังวล นอนไม่หลับ ซึมเศร้า อ่อนเพลีย ล้า ช่วยทำให้กระปรี้กระเปร่า

การบำรุงผิวพรรณ - ลดสิว ลดความมัน ลดอาการแพ้ ผิวหนังอักเสบ

อื่น ๆ - ลดอาการปวดท้องประจำเดือน

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

โดยทั่วไปไม่ก่อให้เกิดพิษ แต่อาจทำให้เกิดการระคายเคืองผิวได้เมื่อใช้ความเข้มข้นสูง ดังนั้นต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง

วานิลลา

(*Vanilla planifolia* Andrews, Orchidaceae)

ชื่อสามัญ Vanilla

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

พืชเถา ดอกสีขาว ฝักสีเขียว หลังออกดอกแล้ว 8-9 เดือนจึงเก็บเกี่ยวได้ และต้องมีการหมักหรือบ่ม (Cured) ให้ฝักดำ และฉ่ำน้ำ ใช้เวลาประมาณ 6 เดือน

ปัจจุบันหลังจากหมักแล้วใช้ infrared อบ จะมี crystal vanilla เกิดขึ้นภายนอกฝัก พบว่า วานิลลาที่มาจากสการ์และที่เม็กซิโกมีกลิ่นที่ต่างกัน เพราะมีการ cured ที่แตกต่างกัน พบว่ากลิ่นของเม็กซิกันจะฉุนและแหลมกว่า ที่ Reunion จะมีกลิ่นคล้าย chocolate มีสีน้ำตาล จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 8 ของ vanillin เมื่อนำมาสกัดจะได้ปริมาณน้ำมันหอมระเหยแตกต่างกันไปตามสภาพอากาศของแหล่งที่ปลูกวานิลลา พบได้ในแถบอเมริกากลาง เม็กซิโก วิทยาลัย มาดากาสการ์ ตาฮิติ โคโมโร แอฟริกา ตะวันออก อินโดนีเซีย ในประเทศไทยมีการปลูกบ้าง แต่ยังไม่แพร่หลาย แถบจังหวัดชุมพร

การสกัด

จาก resinoid ได้ผลผลิตที่เรียกว่า oleoresin หรือสกัดเป็น Vanilla Absolute ถ้าใช้วิธีการสกัดจากแอลกอฮอล์ จะได้เป็น Tincture ลักษณะของน้ำมันเป็นของเหลวสีน้ำตาลเข้ม กลิ่นหอมหวานมาก balsamic คล้ายวานิลามาก ผสมได้ดีกับ Vetiver, Benzoin, Spice oils

องค์ประกอบทางเคมี

Vanillin (1.3-2.9%), hydroxybenzaldehyde, eugenol, furfom

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ใช้แต่งกลิ่นและรสชาติ ไอศกรีม เครื่องดื่ม ยา หรือ ลูกอม ใช้ทำน้ำหอม ใช้แต่งกลิ่นอาหาร เครื่องดื่ม มีความจำเป็นต้องให้มีแอลกอฮอล์มาก เพื่อความสามารถในการละลายได้ แต่ต้องเป็นแอลกอฮอล์ที่บริสุทธิ์และรับประทานได้

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

วินเตอร์กรีน

(*Gaultheria procumbens* L., Ericaceae)

ชื่อสามัญ Wintergreen

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชสมุนไพรขนาดเล็ก สูง 15 เซนติเมตร ต้นพุ่ม ดอกขาว และมีผลอมน้ำใน British Herbal Pharmacopoeia บันทึกไว้ว่าใช้สำหรับ รูมาตอยด์และปวดข้อ ข้ออักเสบ เนื่องจากจะมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็น Methyl salicylate

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบ จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.5-1 น้ำมันที่ได้มีสีเหลืองอ่อน หรือสีชมพู ผสมได้ดีกับออริกาโน (Oregano) มินท์ (Mint) ไทม์ (Thyme) กระดังงา (Ylang ylang) วานิลลา (Vanilla)

ส่วนประกอบ

Methyl salicylate 90%, formaldehyde, gaultheriline

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด แก้อักเสบ ฝาดสมาน ขับลม แก้ไอ ขับเสมหะ ขับปัสสาวะ แก้ปวดข้อรูมาตอยด์ ขับลม มีฤทธิ์กระตุ้น (Stimulant)

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินหายใจ - ใช้สูดดมบรรเทาอาการหอบหืด แก้ไข้หวัด
 ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ใช้แทนยาแก้ปวดแอสไพริน แก้ปวดข้อ ข้อรูมาตอยด์ ปวดกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้ออักเสบ
 อื่น ๆ - ใช้แก้ปวดท้องประจำเดือน ผสมทำยาสีฟัน หมากฝรั่ง เครื่องดื่ม

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ถ้าใช้ปริมาณสูงอาจก่อให้เกิดอาการพิษ และการระคายเคือง การรับประทานอาจทำให้ตายได้

สน

(*Pinus sylvestris* L., Pinaceae)

ชื่อสามัญ Pine needle, scotch pine

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้น สูงประมาณ 130 เมตร ใบรูปเข็ม ผลเป็นรูปโคน พบได้ทั่วไปในยุโรป รัสเซีย โดยน้ำมันคุณภาพดีจะได้ มาจากออสเตรีย นอกจากนี้ยังมีสายพันธุ์ อื่นที่ผลิตน้ำมันหอมระเหยได้อีก ได้แก่

P.strobus (white pine) พบได้ในแถบสหรัฐอเมริกาและแคนาดา *P.mugo* (dwarf pine) พบในแถบยุโรปตอนใต้ และ *P.nigra* (black pine) พบในประเทศออสเตรีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบ กิ่งอ่อน ได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.1-0.5

องค์ประกอบทางเคมี

Monoterpene hydrocarbon (50-97%) ได้แก่ alpha-pinene, careen, dipenene, limonene, terpinene, ocimene, myrcene, camphene, sabinene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส ฆ่าเชื้อโรค แก้ปวด ต้มกลั่น ขับปัสสาวะ แก้ไอ ขับเสมหะ ไล่แมลง ทำให้ร้อนแดง (rubefacient) บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์แก้ปวด - ช่วยเพิ่มการไหลเวียนเลือดได้ดี ช่วยบรรเทาอาการปวดปวดข้อ รุมทอยด์ ปวดกล้ามเนื้อ

ระบบประสาทและอารมณ์ - มีฤทธิ์ช่วยบำรุงประสาท สมองและไต ช่วยคลาย ความอ่อนล้า อ่อนแรง ใช้ได้ดีกับผู้ที่มีอาการเครียดมาก สามารถใช้ในผู้ที่มี อาการชักได้

ระบบทางเดินหายใจ - ช่วยขับเสมหะ ลดอาการไอ ฆ่าเชื้อโรคของระบบทางเดินหายใจ ใช้ได้ดีกับผู้ที่มิเสมหะมาก ไช้นัส หอบหืด หลอดลมอักเสบ

ระบบทางเดินปัสสาวะ - มีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรียในระบบทางเดินปัสสาวะ รักษาอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบ กรวยไตอักเสบ

อื่น ๆ - ใช้ทำสบู่ น้ำหอม เครื่องสำอาง น้ำยาฆ่าเชื้อโรค และปรับอากาศ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

dwarf pine อาจก่อให้เกิดอาการระคายเคืองผิวหนังได้ในรายที่แพ้ แต่โดยทั่วไป น้ำมันสน (pine oil) จะไม่พบรายงานความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่ถ้าใช้น้ำมันสนที่ถูก oxidize (oxidized pine oil) จะทำให้เกิดอาการระคายเคือง ผิว

สเปียร์มินท์

(*Mentha spicata* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Spearmint

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก ต้นเป็นรูปเหลี่ยม แตกกิ่งก้านสาขาทรงพุ่มสูงประมาณ 30-60 เซนติเมตร มีกลิ่นหอม ใบรูปไข่ ใบเรียบ เขียว และมีหยักที่ขอบใบ ใบยาว พบได้ในแถบยุโรป ตอนใต้ และแพร่ขยายกว้างขวางในปัจจุบัน ทั้งในอเมริกาเหนือ เอเชีย ตะวันตก

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากดอก น้ำมันที่ได้มีสีเหลืองอ่อน เหลว ไม่หนืด

คุณสมบัติน้ำมันสเปียร์มินท์ (spearmint oil)

Specific gravity at 25 °C	0.917-0.934
Refractive index at 20 °C	1.4840-1.4910
Optical rotation at 20 °C	-48 ° to -59 °
Ketone content (as bornyl alcohol)	not less that 55 %

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม แก้กท้องอืด ขับระดู (emmenagogue) ไล่แมลง ทำให้จิตใจแจ่มใส

ข้อบ่งใช้

คล้ายกับเปปเปอร์มินท์ (peppermint) แต่จะมีความอ่อนโยนกว่า จึงสามารถใช้กับเด็กและผิวหนังได้ปลอดภัยกว่า

ระบบทางเดินอาหาร - บรรเทาอาการคลื่นไส้ อาเจียน อืดอึด แน่นท้อง อาหารไม่ย่อย หรือท้องผูก

ระบบประสาทและอารมณ์ - กระตุ้นให้สดชื่น ปลอดภัย ลดความเครียดและความอ่อนเพลีย อ่อนล้า ลดความซึมเศร้า ปวดศีรษะ ไมเกรน

ระบบทางเดินหายใจ - เมื่อสูดดมช่วยบรรเทาอาการคัดจมูก ไซนัสอักเสบ มีเสม็ด เสมหะมาก บรรเทาหอบหืด

การบำรุงผิวหนัง - รักษาผิว ผิวหนังอักเสบ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ส้ม (เปลือก)

(*Citrus aurantium* L., Rutaceae)

ชื่อสามัญ Bitter Orange, ส้มซ่า

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นต้นไม้ ใบ ดอก มีกลิ่นหอม ขนาดกลาง 10 เมตร พบได้ทั่วไปในเอเชีย อเมริกา เมดิเตอร์เรเนียน เช่น ในอิตาลี ตุนิเซีย โมร็อกโก อียิปต์ ฝรั่งเศส ใบมีกลิ่นหอม ผลจะสีเขียวเข้ม เมื่อสุกจะมีสีเหลือง น้ำมันหอมระเหยจากส่วนดอกเรียก Orange blossom หรือ Neroli ส่วนเปลือก Orange oil หรือ Orange peel oil ส่วนใบเรียก Petitgrain oil

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำ หรือการบีบเย็น (cold pressed) จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 0.03-0.05

คุณสมบัติของน้ำมันเปลือกส้มที่สกัดได้

	EOA standard
Specific gravity at 20°C	0.845-0.851
Refractive index at 20°C	1.4725-1.4755
Optical rotation at 20°C	+88° to +98°
Solubility (v/v in 90% alcohol)	1:4
Aldehyde content	0.5-1.0

องค์ประกอบทางเคมี

Linalool (34%), linalyl acetate (6-17%), limonene (15%), pinnene, nerolidol, geraniol, nerol, methyl anthranilate, indole, citral, jasmone

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดอาการซึมเศร้า ช่วยให้อ่อนหลับ ขับลม ช่วยย่อยอาหาร คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ลดไข้ แก้หวัด เสริมสร้างเซลล์ผิวที่สึกหรอ ลดคอเลสเตอรอล ใช้ได้ดีกับผิวแห้ง ผิวมีริ้วรอย เสริมสร้างการผลิตคอลลาเจนในผิว

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง ภายหลังจากใช้ควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสแสงแดด เนื่องจากอาจทำให้แพ้แสงแดด (Phototoxicity)

ส้มแมนดาริน

(*Citrus reticulata* Blanco, Rutaceae)

ชื่อสามัญ

Mandarin

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ 4 เมตรเป็นพืชในตระกูลส้มจีน ส้มเขียวหวาน (tangerine) ผลรูปทรงกลมแป้น เปลือกสีส้มหรือส้มแกมเขียว มีถิ่นกำเนิดในจีนหรืออินโดจีน จากนั้นจึงมีการแพร่หลายไปทั่วโลกยุโรป แอฟริกาใต้ และออสเตรเลีย

การสกัด

ใช้วิธีบีบเย็น (Cold pressed) จากเปลือกผล จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 0.7-0.8

องค์ประกอบทางเคมี

Limonene (67.92-74.00%), gamma-terpinolene (16.78-21.02%), alpha-pinene (2.12-2.54%), myrcene(1.69-1.77%), linalool, nerol, geranial, citronellal

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อเรียบ แก้ปวดท้อง ขับลม เพิ่มการหลั่งน้ำดี กระตุ้นระบบทางเดินอาหาร ขับปัสสาวะ ช่วยให้ผ่อนคลาย

ข้อบ่งใช้

สำหรับเด็ก - น้ำมันส้มเป็นน้ำมันที่เหมาะสมใช้กับเด็ก ช่วยลดอาการปวดท้อง ไม่สบายท้องในเด็ก ทำให้เด็กสงบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีอาการ Hyperactive ระบบย่อยอาหาร - เพิ่มการหลั่งน้ำดีและช่วยย่อยไขมัน ลดอาการอึดอัด แน่นท้อง

หญิงตั้งครรภ์ - น้ำมันส้มสามารถนำมาผสมเป็นน้ำมันนวดตัวเพื่อลดอาการหน้าท้องลายระหว่างตั้งครรภ์ โดยใช้ขนาดทุกวันเมื่อมีอายุครรภ์ตั้งแต่ 5 เดือนขึ้นไป

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง อาจทำให้เกิดอาการแพ้แสงแดด ได้บ้าง แต่ถ้าเป็นชนิด Terpeneless จะไม่ก่อให้เกิดการแพ้แสงแดด

ส้มเกลี้ยง

(*Citrus sinensis* (L.) Osbeck , Rutaceae)

ชื่อสามัญ Sweet orange

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ 8 เมตร ใบติดกับลำต้นเรียงสลับใบ ดอกมีกลิ่นหอมสีขาวชมพู ปกติออกดอกเดี่ยว ผลสีแดงส้ม เชื่อว่ามีถิ่นกำเนิดแถบเทือกเขาหิมาลัย และตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ในศตวรรษที่ 16 จึงมีชาวโปรตุเกสมาสำรวจพบและนำส้มกลับไปปลูกแพร่หลายในแถบยุโรป ปัจจุบันมีการผลิตน้ำมันมากในอิสราเอล บราซิลอเมริกาเหนือและออสเตรเลีย

การสกัด

สกัดโดยการบีบเย็น (cold pressed) จากเปลือกผล จะได้น้ำมันหอมระเหย ร้อยละ 0.3-0.5 หรือสกัดโดยใช้น้ำจะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.8

องค์ประกอบทางเคมี

Limonene (95.37%), myrcene (2.08%), linalool (0.25%), alpha-pinene, neral, citronellal, geranial, decanal

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายเครียด ทำให้ผ่อนคลาย ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม ขับน้ำดี ช่วยย่อยอาหาร กระตุ้นการทำงานของน้ำเหลือง

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - กระตุ้นการทำงานของทางเดินอาหาร ลดการเกร็งตัวของกระเพาะอาหารและลำไส้ เพิ่มการเคลื่อนไหวของลำไส้ ช่วยย่อยอาหาร ลดอาการท้องผูก แน่นท้อง มีลมในกระเพาะมาก ท้องเสีย สามารถใช้ได้อย่างปลอดภัยในเด็ก เพื่อลดอาการอึดอัด ไม่สบายท้อง

ระบบการไหลเวียนน้ำเหลือง - กระตุ้นการไหลเวียนของน้ำเหลือง ช่วยลด
อาการบวม

ระบบประสาทและอารมณ์ - มีฤทธิ์ช่วยให้ผ่อนคลาย และคลายเครียด
อย่างอ่อน ใช้ได้ดีกับผู้ที่มีอาการวิตกกังวล กระวนกระวาย และนอนไม่หลับ
เชื่อว่ามีฤทธิ์ช่วยให้ผ่อนคลายได้เช่นเดียวกับลาเวนเดอร์ (Lavender) ดอกส้ม
(neroli) และไม้จันทน์หอม (sandalwood)

การบำรุงผิวพรรณ - ช่วยบำรุงผิวสำหรับผิวแห้ง ผิวแพ้ง่าย และผิวที่มีปัญหา
เรื่องสิว ช่วยเสริมสร้างเซลล์ผิว เหมาะกับผิวผู้สูงอายุ หรือผิวหมองคล้ำ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ส้ม (ดอก)

(*Citrus aurantium* L. var. *amara*, Rutaceae)

ชื่อสามัญ Neroli

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ
(ดูที่ส้ม)

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากดอกสดของ
ต้นส้ม จะได้น้ำมันหอมระเหย
0.8 - 1

องค์ประกอบทางเคมี

Nerol (6.97%), citral (2.41%), limonene (22.43%), linalool (2.52%), alpha-pinene
(4.26%), terpinene (4.14%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ลดอาการซึมเศร้า ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย
ขับลม ช่วยย่อยอาหาร ดับกลิ่น สมกนแผล

ข้อบ่งใช้

- ระบบการไหลเวียนโลหิต - ลดการเกร็งของกล้ามเนื้อหัวใจ ช่วยให้หัวใจเต้นสม่ำเสมอ ช่วยลดความดัน และอาการใจสั่น
- ระบบทางเดินอาหาร - ลดอาการบีบเกร็งของกระเพาะอาหารและลำไส้ รักษาอาการท้องเสีย ใช้ได้ดีกับเด็ก หรือทารก บรรเทาอาการปวดเกร็งท้อง ขับลม
- ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยให้สงบ นอนหลับ คลายอาการเครียดและวิตกกังวล ช่วยให้มองโลกในแง่ดี สามารถใช้ได้ในเด็กเล็ก
- การบำรุงผิวพรรณ - ลดอาการอักเสบ ร้อนแดง บำรุงผิวให้เปล่งปลั่งสดใส

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ส้ม (ใบ)

(*Citris aurantium* L. subsp. *amara*, Rutaceae)

ชื่อสามัญ Petitgrain

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ
(ดูที่ส้ม)

การสกัด

สกัดโดยใช้ไอน้ำจากใบของส้มซ่า จะได้ น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.5-1

องค์ประกอบทางเคมี

Linalyl acetate (44.29%), linalool (27.95%), alpha-terpineol myrcene (5.36%), trans-ocimene (3.32%), neryl acetate, geraniol

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

คลายเครียด คลายกล้ามเนื้อเรียบ ดับกลิ่น ช่วยย่อยอาหาร ทำให้นอนหลับ

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ช่วยย่อยอาหาร คลายกล้ามเนื้อเรียบ บรรเทาอาการจุกแน่น ไม่สบายท้อง

ระบบประสาทและอารมณ์ - ทำให้สดชื่น กระปรี้กระเปร่า เหมาะกับผู้ที่อ่อนล้า อ่อนแรง เครียด สรรพคุณนี้คล้ายกับดอกส้ม แต่มีประสิทธิภาพกว่าในการบรรเทาอาการซึมเศร้า นอนไม่หลับ

ระบบทางเดินหายใจ - ช่วยควบคุมอาการหอบหืด

การบำรุงผิวพรรณ - บำรุงผิว รักษาสิว ลดการทำงานของต่อมไขมัน ลดความมัน ช่วยระงับกลิ่นได้ดี

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

ส้มโอ

(*Citrus maxima* (Burm.f.) Merr., Rutaceae)

ชื่อสามัญ Pomelo

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้น ขนาดกลาง ใบเดี่ยวรูปกลมรี คล้ายใบส้มเขียวหวาน ดอกเดี่ยวสีขาว ออกตามง่ามใบ ผลกลมโต เปลือกหนา มีถิ่นกำเนิดในแถบร้อนชื้น

การสกัด

ใช้ใบ ดอก เปลือกผล

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ใบ รสปร่าหอม แก้ท้องอืดแน่นเฟ้อ แก้ปวดศีรษะ

ดอก รสหอมร้อน ขับเสมหะ ขับลม ปรับสมดุลฮอร์โมนเพศได้ ช่วยให้ผ่อนคลายสบาย คลายเครียด

เปลือกผล ขับเสมหะ แก้แน่นจุกเสียด อาบแก้คัน

ผิวเปลือก รสปร่าหอม บำรุงยาหอม แก้ลมวิงเวียน หน้ามืดตาสาย แก้จุกเสียดแน่นเฟ้อ

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง

เสม็ดขาว

(*Melaleuca quinquenervia* S.T.Blake, Myrtaceae)

ชื่อสามัญ Cajeput or Cajuput

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้น สูงประมาณ 30 เมตร ใบหนา ดอกสีขาว เปลือกต้นลอกออกง่าย เนื้อไม้สีขาว มีรากกล้วยบนดิน พบในออสเตรเลียอินโดนีเซีย มาเลเซีย อินเดีย แหล่งที่ผลิตมากที่สุด คือประเทศออสเตรเลีย

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบ และกิ่ง น้ำมันที่ได้ เรียกว่าน้ำมันเขียว

คุณสมบัติน้ำมันเสม็ดขาว (Cajuput oil) จำแนกตามแหล่งกำเนิด

	แหล่งกำเนิด		
	อินโดนีเซีย	ออสเตรเลีย	เวียดนาม
Specific gravity at 20°C	0.922 (15°C)	0.903-0.913	0.9061
Refractive index at 20°C	1.4670	1.458-1.468	1.4739
Optical rotation at 20°C	-0°54'	-0.5°54' to +1.5°	-1.3°
Ester number	Ng	Ng	26.5
Saponification number	6.5	Ng	Ng
Acid number	Ng	Ng	0.96
Solubility	1:1	1:1	Ng

Ng = not given

องค์ประกอบทางเคมี

Alpha-pinene (38.9%), myrcene (0.5%), limonene (2.9%), 1,8-cineole (21.1%), cymene (3.1%), terpinen-4-ol (1.9%), terpineol (3.3%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด แก้เชื้อโรค แก้ปวดท้อง (antispasmodic) แก้ไอ ขับเสมหะ ลดไข้
ขับพยาธิ

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - ลดการอักเสบของทางเดินอาหาร ลำไส้ ลดการบีบตัวของลำไส้และกระเพาะอาหาร ขับพยาธิ

ระบบปกคลุมร่างกาย (Integumentary) - รักษาอาการคันเนื่องจากแมลงสัตว์กัดต่อย บรรเทาอาการผิวหนังอักเสบ (eczema) และสะเก็ดเงิน

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - ผสมกับน้ำมันนวดด้วยบรรเทาอาการปวดต่าง ๆ เช่น ข้ออักเสบ ข้อรูมาตอยด์ ปวดประสาท (neuralgia) เกาต์ ปวดอย่างรุนแรงตามเส้นประสาท (sciatica) ปวดเกร็ง ตะคริว

ระบบประสาทและอารมณ์ - ทำให้ระบบประสาทสดชื่น (tonic to nervous system) คลายความอ่อนล้า ง่วงซึม หรือพักผ่อนไม่เพียงพอ

ระบบทางเดินหายใจ - บรรเทาอาการหอบหืด ไช้สอักเสบ ไอ เจ็บคอ ใช้หัด
การบำรุงผิวพรรณ - เหมาะกับผิวมัน ลดจุดต่างดํา ฆ่าหมัด เหา

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง หากใช้ในปริมาณสูงอาจทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวได้

โหระพา

(*Ocimum basilicum* L., Lamiaceae)

ชื่อสามัญ Sweet basil

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ล้มลุก ใบเป็นรูปไข่ สีเขียวเข้ม ต้นสีเหลือง สูงประมาณ 60 ซม. ดอกเป็นสีขาว-ชมพู เวลาบานรูปร่างคล้ายริมฝีปาก มีถิ่นกำเนิดในแถบเขตร้อนชื้นของเอเชียและแอฟริกา แต่ปัจจุบันมีการปลูกทั่วไปทุกทวีปทั่วโลก เช่น ยุโรป อเมริกา มีการผลิตน้ำมันมากในแถบฝรั่งเศส อิตาลี อียิปต์ บัลแกเรีย ฮังการี น้ำมันโหระพาที่ได้จากแหล่งปลูกที่ต่างกันจะมีองค์ประกอบทางเคมีที่แตกต่างกัน จำแนกได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

True sweet basil oil หรือ European basil oil มีปริมาณของ linalool เป็นองค์ประกอบในปริมาณสูง และเป็นน้ำมันที่นำมาใช้ในทางสุนทรียบำบัด

Exotic basil หรือ Reunion basil oil เป็นน้ำมันที่มีการกลั่นในแถบเกาะโคโมโรสและประเทศไทย ซึ่งจะแตกต่างจาก True sweet basil คือ มี menthyl chavicol เป็นองค์ประกอบที่สูงกว่า

การสกัด

กลั่นโดยใช้ไอน้ำจากใบและจะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.1-0.2

องค์ประกอบทางเคมีที่สำคัญ

องค์ประกอบทางเคมี	เกาะโคโมโร	ฝรั่งเศส	อียิปต์
Alpha-pinene	0.18%	0.11%	0.25%
Beta-pinene	0.25%	0.07%	0.43%
Limonene	2.64%	2.04%	4.73%
Cis-ocimene	2.52%	0.03%	0.63%
Linalool	1.16%	40.72%	45.55%
Methyl chavicol	85.76%	23.79%	26.56%
eugenol	0.74%	5.90%	5.90%

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

แก้ปวด ลดอาการซึมเศร้า ช้ำเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) ขับลม ช่วยย่อยอาหาร ปรับสมดุลของประจำเดือน (emmenagogue) แก้ไอ ลดไข้ ช่วยขับเหงื่อ บำรุงร่างกาย (tonic)

ข้อบ่งใช้

ระบบทางเดินอาหาร - แก้ปวดท้อง อาหารไม่ย่อย บรรเทาอาการสะอึก รับประทานลดอาการคลื่นไส้อาเจียน

ระบบประสาทและอารมณ์ - ช่วยกระตุ้นให้สดชื่น ลดอาการเพลียอ่อนล้า ทำให้สมองปลอดโปร่ง ช่วยให้นอนหลับ ถือเป็นน้ำมันที่ดีมากสำหรับสมอง (the finest cephalic and nerve tonic remedies) ทำให้ปลอดโปร่ง โล่ง ลดอาการปวดศีรษะ ไมเกรน

ระบบทางเดินหายใจ - ทำให้ทางเดินหายใจโล่ง หายใจสะดวก เหมาะกับรักษาอาการไซนัสอักเสบ หอบ หืด ไอ (whooping cough) ช่วยขับเหงื่อและลดไข้

ระบบสืบพันธุ์ - เหมาะสำหรับผู้ที่ประจำเดือนมาน้อย หรือมาไม่ปกติ และช่วยลดอาการปวดท้องประจำเดือน

ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ - รักษาเก๊าท์ ปวดข้อรูมาตอยด์ ปวดกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้ออักเสบ

การบำรุงผิวพรรณ - แก้แมลงกัดต่อย เมื่อใช้ความเข้มข้นต่ำจะช่วยเพิ่มความกระชับของผิว ทำให้ผิวสดใส

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

ไม่พบข้อมูลความเป็นพิษและการระคายเคือง แต่น้ำมันที่ส่วนประกอบของ methyl cinnamate และ methyl chavicol อาจทำให้ระคายเคืองในผู้ที่ผิวแพ้ง่าย ควรระวังการใช้สำหรับสตรีมีครรภ์

อบเชยเทศ

(*Cinnamomum zeylanicum* Nees, Lauraceae)

ชื่อสามัญ Ceylon Cinnamon

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูงประมาณ 15 เมตร เปลือกต้นและเนื้อไม้มีกลิ่นหอม ถิ่นกำเนิด อยู่แถบประเทศศรีลังกา อินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การสกัด

สกัดโดยใช้น้ำ หรือโดยใช้น้ำจากเปลือกต้น จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 0.5-2 จากต้นอบเชยของอินเดีย หรืออินโดนีเซีย แต่ถ้าเป็นน้ำมันหอมระเหยที่มีคุณภาพดีมักจะไดมาจากแถบยุโรปและอเมริกาด้วยวิธีการต้มกลั่น

ส่วนประกอบของน้ำมันหอมระเหย

ใบ : eugenol (80-96%), eugenol acetate (1%), cinnamaldehyde (3%), benzyl benzoate (3%)

เปลือกต้น: cinnamaldehyde(40-50%), eugenol (4-10%), benzyl benzoate (1%), alpha-pinene (0.2%), 1,8-cineole (1.65%), linalool (2.3%)

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

มีฤทธิ์ทำให้ชา (anaesthetic) ฆ่าเชื้อโรค คลายกล้ามเนื้อเรียบ (antispasmodic) แก้กท้องอืด ขับลม ช่วยย่อยอาหาร สมานแผล ช่วยห้ามเลือด ฆ่าแมลง ขับระดู (emmenagogue)

ข้อบ่งใช้

ฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย - อบเชยมีประสิทธิภาพสูงในการต้านเชื้อแบคทีเรีย รวมทั้งเชื้อไวรัส จึงใช้ได้ดีกับโรคติดต่อต่าง ๆ

ระบบทางเดินอาหาร - กระตุ้นระบบทางเดินอาหารและลำไส้ ลดการเกร็งตัวของลำไส้ ลดอาการอึดอัด ไม่สบายท้อง อาหารไม่ย่อย ช่วยขับลม แก้กคลื่นไส้ อาเจียน ช่วยเจริญอาหาร แก้กท้องเสีย ช่วยทำลายเชื้อแบคทีเรียที่ก่อโรคในทางเดินอาหาร

ระบบประสาทและอารมณ์ - อบเชยมีกลิ่นโทนอบอุ่น ช่วยลดอาการปวด ลดอาการหนาวสั่นเนื่องจากเป็นไข้ ป้องกันการชัก ทำให้กระปรี้กระเปร่า เหมาะกับผู้ที่อ่อนล้า อ่อนแรง ช่วยคลายเครียด ลดอาการซึมเศร้า

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

น้ำมันอบเชยอาจก่อให้เกิดอาการแพ้และอาการระคายเคืองเมื่อใช้ภายนอก เนื่องจากมีส่วนประกอบของ cinnamaldehyde และ eugenol และห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์

ออริกานู

(*Origanum vulgare* L., Labiatae)

ชื่อสามัญ Oregano

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์และแหล่งที่พบ

เป็นพืชล้มลุก สูงประมาณ 75 เซนติเมตร ใบเป็นรูปไข่ ดอกสีขาวอมชมพู มีถิ่นกำเนิดในประเทศแถบยุโรป เมดิเตอร์เรเนียน เอเชียตอนกลางตะวันออกกลาง อิตาลี แหล่งผลิตเพื่อการค้า ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ตุรกี กรีซ โปรตุเกส

การสกัด

ใช้กลั่นโดยใช้อิทธิพลจากพืชแห้ง จะได้น้ำมันหอมระเหยร้อยละ 1-3

องค์ประกอบทางเคมี

Thymol (15%), carvacrol, origanene, cymene, caryophyllene, pinene, bisabolene, borneol, geranyl acetate, linalyl acetate, terpene

สรรพคุณของน้ำมันหอมระเหย

ฆ่าเชื้อโรค เชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ขับลม ช่วยย่อยอาหาร บำรุงร่างกาย (Tonic) ลดการอักเสบของทางเดินหายใจ ขับเหงื่อ

ข้อบ่งใช้

สมัยโบราณใช้เป็นยาช่วยเจริญอาหาร รักษาโรคของระบบทางเดินหายใจใช้หัตถ์บรรเทาอาการอักเสบในลำคอและปาก จีนใช้แก้ไข้ บรรเทาอาการคลื่นไส้ อาเจียน ช่วยย่อยอาหาร ขับลม ท้องเสีย บรรเทาอาการคัน สงบประสาท ช่วยให้ผ่อนคลายได้อย่างอ่อน (mild sedative) ลดอาการปวดศีรษะ ปวดข้อรูมาตอยด์ แมลงกัดต่อย บรรเทาอาการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ ลดอาการปวดประจำเดือน หรือผสมในผลิตภัณฑ์สบู์ โคลโลญจน์ หรือน้ำหอม

ข้อมูลด้านความปลอดภัย

เมื่อใช้กับผิวหนังก่อให้เกิดการระคายเคืองได้ ดังนั้นควรหลีกเลี่ยงการใช้ด้วยวิธีแช่อาบ หรือนวดตัว เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และสตรีมีครรภ์ไม่ควรใช้

3.3 ข้อกำหนดมาตรฐานของ Carrier Oil ¹

การนำน้ำมันหอมระเหยมาใช้ในการนวดจะต้องนำมาผสมกับน้ำมันพื้นฐานที่เป็นน้ำมันพืช หรือที่เราเรียกว่า Carrier Oil หรือ Base Oil ก่อน เพื่อลดความเข้มข้นให้จางลง และอีกทั้งเป็นตัวนำพาและกระจายน้ำมันหอมระเหยไปสู่พื้นผิวที่มีการสัมผัสได้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น น้ำมันสวีทอัลมอนด์ น้ำมันพีชเคอร์เนล น้ำมันมะกอก น้ำมันเมล็ดองุ่น น้ำมันงา และน้ำมันอื่น ๆ ที่สามารถใช้กับร่างกายมนุษย์ได้ โดยไม่ทำให้กลิ่นของน้ำมันหอมระเหยเปลี่ยนไป การสกัดน้ำมันพืชเหล่านี้อาจใช้วิธีบีบเย็น (cold press) หรืออาจจะสกัดด้วยตัวทำละลายอินทรีย์ก็ได้ การกำหนดมาตรฐานจะคล้ายกับน้ำมันหอมระเหยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

การตรวจสอบทางฟิสิกส์-เคมี

- ลักษณะภายนอก
- สี รส กลิ่น
- ความถ่วงจำเพาะ
- การปนเปื้อน
- Iodine value
- Saponification value
- ค่าความเป็นกรดไขมันอิสระ (Free fatty acids)
- ค่าความหนืด (Viscosity)
- องค์ประกอบทางเคมีที่สำคัญ

ตัวอย่าง Carrier Oil

1. น้ำมันถั่วเหลือง

ชื่อสามัญ	Soybean oil										
ชื่อวิทยาศาสตร์	Glycine max, Merr (Syn.)										
วงศ์	Ericaceae										
องค์ประกอบทางเคมี	<table border="0"> <tr> <td>Polmitic acid</td> <td>12.27 %</td> </tr> <tr> <td>Stearic acid</td> <td>3.60 %</td> </tr> <tr> <td>Oleic acid</td> <td>25.41 %</td> </tr> <tr> <td>Linoleic acid</td> <td>52.37 %</td> </tr> <tr> <td>Linolemic acid</td> <td>5.90 %</td> </tr> </table>	Polmitic acid	12.27 %	Stearic acid	3.60 %	Oleic acid	25.41 %	Linoleic acid	52.37 %	Linolemic acid	5.90 %
Polmitic acid	12.27 %										
Stearic acid	3.60 %										
Oleic acid	25.41 %										
Linoleic acid	52.37 %										
Linolemic acid	5.90 %										
สีของน้ำมัน	การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย Pale yellow										
องค์ประกอบอื่น	ยังมี Vitamin, Mineral และ Protein										
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด										

2. น้ำมันทานตะวัน

ชื่อสามัญ	Sunflower oil										
ชื่อวิทยาศาสตร์	Helianthus annuus (Syn.)										
วงศ์	Asteraceae										
องค์ประกอบทางเคมี	<table border="0"> <tr> <td>เมล็ดมีน้ำมัน</td> <td>30 %</td> </tr> <tr> <td>Polmitic acid</td> <td>8.10 %</td> </tr> <tr> <td>Stearic acid</td> <td>3.97 %</td> </tr> <tr> <td>Oleic acid</td> <td>15.82 %</td> </tr> <tr> <td>Linoleic acid</td> <td>72.11 %</td> </tr> </table>	เมล็ดมีน้ำมัน	30 %	Polmitic acid	8.10 %	Stearic acid	3.97 %	Oleic acid	15.82 %	Linoleic acid	72.11 %
เมล็ดมีน้ำมัน	30 %										
Polmitic acid	8.10 %										
Stearic acid	3.97 %										
Oleic acid	15.82 %										
Linoleic acid	72.11 %										
สีของน้ำมัน	การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย pale yellow										
องค์ประกอบอื่น	มี albumin, lecithin, betaine, choline, tannuns, flavonic, glycoside, quercimetrin, Vit A และ Vit E										
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับทุกสภาพผิว										

3. น้ำมันฮัสเซลนัท

ชื่อสามัญ	Hazelnut oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Corylus avellana (Syn.)
วงศ์	Betulceae
องค์ประกอบทางเคมี	Vitamin, Mineral และ Protein การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย
สีของน้ำมัน	Yellow
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับทุกสภาพผิว และเป็น astringent ใช้ผสมกับน้ำมันอื่น 10%

4. น้ำมันงาขี้ม้อน

ชื่อสามัญ	Perilla oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Perilla frutescena (Syn.)
วงศ์	Lamiaceae
องค์ประกอบทางเคมี	Polmitic acid 4.95 % Stearic acid 3.57 % Oleic acid 12.67 % Linoleic acid 16.88 % Linolemic acid 61.92 % การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย
สีของน้ำมัน	-
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด

5. น้ำมันโจโจบา

ชื่อสามัญ	Jjoba oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Simmondsia chinensis (Syn.)

วงศ์	Simmondsaceae
องค์ประกอบทางเคมี	-
สีของน้ำมัน	yellow
องค์ประกอบอื่น	เกลือแร่ โปรตีน มีคอลลาเจน
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวอักเสบ โรคผิวหนัง สิว ใช้กับทุกสภาพผิว และซิมผิวดี

6. น้ำมันเมล็ดเงาะ

ชื่อสามัญ	Rambutan seed oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Nephelium lappaceum, L (Syn.)
วงศ์	Sapindaceae
องค์ประกอบทางเคมี	Palmitic acid 31.56 % Stearic acid 5.85 % Oleic acid 41.70 % Linoleic acid 18.41 %
สีของน้ำมัน	-
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด

การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย

7. น้ำมันดอกคำฝอย

ชื่อสามัญ	Safflower oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Carthamus tinctorius (Syn.)
วงศ์	Asteraceae
องค์ประกอบทางเคมี	Vitamin โปรตีน เกลือแร่
สีของน้ำมัน	-
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด

8. น้ำมันมะกอก

ชื่อสามัญ	Olive oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Olea europaea (Syn.)
วงศ์	Oleaceae
องค์ประกอบทางเคมี	-
สีของน้ำมัน	Pale yellow
องค์ประกอบอื่น	Vitamin, Mineral และ Protein
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด

9. น้ำมันงา

ชื่อสามัญ	Sesame oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Sesamum indicum,L (Syn.)
วงศ์	Pedaliaceae
องค์ประกอบทางเคมี	Palmitic acid 10.45 % Stearic acid 6.34 % Oleic acid 38.29 % Linoleic acid 42.86 % Linolemic acid 10.54 %
สีของน้ำมัน	Dark yellow
องค์ประกอบอื่น	วิตามิน โปรตีน Lecithin เกลือแร่
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้แก้ Rheumatism, Arthritis, Psoriasis และ Eczema ใช้กับทุกสภาพผิวได้ ใช้ผสมกับน้ำมันอื่น 10 %

10. น้ำมันเมล็ดแครอท

ชื่อสามัญ	Carrot oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Daucus carota (Syn.)
วงศ์	Apiaceae

องค์ประกอบทางเคมี	Vitamins, Minerals และ B-Carrotine
องค์ประกอบอื่น	-
สีของน้ำมัน	Orange
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้ป้องกันการเกิดริ้วรอย ผิวแห้ง และผิวเป็นสิ่ว และจะทำให้ผิวกลับคืนความเป็นหนุ่มสาว และลดริ้วรอยได้ดี

11. น้ำมันเมล็ดองุ่น

ชื่อสามัญ	Grape seed oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Vitis vinifera, L (Syn.)
วงศ์	Vitaceae
องค์ประกอบทางเคมี	มี oil 9.58% มีองค์ประกอบดังนี้ Catechol, Gallocatechol มี Vitamin
สีของน้ำมัน	Nearly colourless หรือออกเขียว
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด

12. น้ำมันรำข้าว

ชื่อสามัญ	Rice Bran oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Oryza sativa, Linn (Syn.)
วงศ์	Poaceae
องค์ประกอบทางเคมี	Myristic acid 0.24 % Palmitic acid 16.59 % Stearic acid 2.02 % Oleic acid 45.19 % Linoleic acid 33.16 % Linolemic acid 1.55 %
สีของน้ำมัน	-
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย

13. น้ำมันถั่วลิสง

ชื่อสามัญ	Peanut oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Arachis hypogaea (Syn.)
วงศ์	Fabaceae
องค์ประกอบทางเคมี	Lauric acid 0.03 % Palmitic acid 12.88 % Stearic acid 3.55 % Oleic acid 39.24 % Linoleic acid 39.88 %
สีของน้ำมัน	-
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย

14. น้ำมันละหุ่ง

ชื่อสามัญ	Caster oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Ricinus communis (Syn.)
วงศ์	Fabaceae
องค์ประกอบทางเคมี	Palmitic acid 13.36 % Stearic acid 8.19 % Oleic acid 30.36 % Linoleic acid 48.09 %
สีของน้ำมัน	-
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย

15. น้ำมันเมล็ดฟักทอง

ชื่อสามัญ	Pumpkin seed oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Cucurbita maxima, duchesne (Syn.)
วงศ์	Styriaca
องค์ประกอบทางเคมี	Capric acid 0.09 % Lauric acid 0.11 % Myristic acid 0.24 % Palmitic acid 23.16 % Stearic acid 6.76 % Oleic acid 37.07 % Linoleic acid 32.24 % Linolemic acid 0.30 %
สีของน้ำมัน	-
องค์ประกอบอื่น	-
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด

การสกัดและวิเคราะห์ของโรงเรียนน้ำมันหอมระเหยเพื่อสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ของไทย

16. น้ำมันแอปริคอต

ชื่อสามัญ	Apricot oil
ชื่อวิทยาศาสตร์	Prunus armeniaca (Syn.)
วงศ์	Rosaceae
องค์ประกอบทางเคมี	-
สีของน้ำมัน	pale yellow
องค์ประกอบอื่น	Mineral และ Vitamins
สรรพคุณ ประโยชน์	ใช้กับผิวทุกชนิด ก่อนที่จะเป็นผิวที่อ่อนแอ ใช้กับผิวแพ้ง่าย อักเสบและผิวแห้ง

